

Kinnitatud: Rakvere linnavolikogu 25.septembri 2013.a. määrusega nr.22

**RAKVERE LINNA ARENGUKAVA
AASTATEKS 2013-2030**

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. HARIDUS	4
2. TARISTU	9
3. RUUMILINE PLANEERIMINE.....	15
4. KESKKOND, JÄÄTMEKÄITLUS.....	19
5. HALJASTUS	22
6. SPORT	24
7. KULTUUR, HUVIHARIDUS, NOORSOOTÕÖ	28
8. SOTSIAALHOOLEKANNE, TERVIS.....	33
9. KOLMAS SEKTOR, MTÜ	39
10. ETTEVÕTLUS, TURISM.....	43
11. RAHANDUS.....	49
KOKKUVÕTE.....	53

SISSEJUHATUS

Rakvere linna arengukava eesmärk on suunata linna arengut tervikuna, määratledes peamised tegevused valdkondade kaupa ning näidates ära valdkondadevahelised koostöö ja arendamise võimalused.

Rakvere linna tugevusteks on hea geograafiline asukoht, optimaalne suurus ja positiivne maine. Linna suurus (01.09.2013 seisuga 16 411 elanikku, pindala 10,73 km²) arvestades on kohapealsete teenuste valik mitmekesine: muuseum Vallimäel, kutseline teater, spaa, tänapäevased spordirajatised, haridusasutused (üldhariduskoolid, ametikool, kõrgkool), arvukalt huviringe ja seltsitegevust. Rahvusvaheline lennujaam on sajakonna kilomeetri kaugusel. Suur võimaluste hulk eeldab ka oskust neid hästi kasutada ja üksteist täiendama panna. Kogukonna käekäik sõltub ka kohalikust omavalitsusest: kui hästi oskab ta inspireerida kodanikke olema aktiivne ja ettevõtlik ning kogutavat maksuraha põhjendatult ja eesmärgipäraselt kasutada ja ümber jagada.

Rakvere linna positsioon Eesti asustuses on sajandite vältel üsna samalaadne olnud. Tekkinud tänu looduslikule kõrgendikule rajatud kaitserajatisele, on ta olnud ümbruskonna keskuseks ning ida-lääne ja põhja-lõuna suunaliste ühenduste sõlmpunktiks. Seetõttu on Rakverel võimalus ka tänapäeval toimetada samasugustes raamides. Linnarahva arv on muutunud Rakveres üsna sarnaselt teistele Eesti maakonnakeskuste linnadele (Viljandi, Paide, Haapsalu). Kasvanud eelmisel sajandil jõudsalt, saavutas see 80-ndate lõpul oma haripunkti (ligi 20 000 elanikku) ning on sealtmaalt tasapisi vähenenud (Rakvere linna rahvastikuprognosis 2009-2030, Tiit Tammaru, Tartu Ülikool).

Linnast teevad linna tema kodanikud. Rakvere linna üldplaneeringu alusuuringute raames koostatud linna rahvastikuprognosis erinevad stsenaariumid näitavad (Rakvere linna rahvastikuprognosis 2009-2030, Tiit Tammaru, Tartu Ülikool), et tõenäoliselt ei ole linnaelanike arvus ega soolis-vanuselises koosseisus murrangulisi muutusi ette näha. Sellest teadmisest tuleb ka tuleviku planeerimisel lähtuda, jättes kavasse n-ö võimalikke reserve juhaks, kui prognoos paika ei pea. Töögruppides osalenud inimeste arvates on linna praegune suurus küll paras elukeskkonna kvaliteedi jaoks, kuid ettevõtluse arenguks oleks soodsam, kui elanike arv tunduvalt kasvaks. Linna tuleviku jaoks oleks parim elanikkonna mõõdukas kasv, mis tagaks optimaalse arengu ega tekitaks liialt suuri sotsiaalseid pingeid.

Linna arengu suunamise üheks oluliseks aluseks on linna üldplaneering. Kehtiv Rakvere linna üldplaneering ja selle suhteline värskus (kehtestatud 2009) annab võimaluse vaadata üle ka sellest lähtuvad kokkulepped, antud juhul siis linna arengukava.

Linna tulevikusoov – Rakvere on nooruslik ja ulja mõtteviisiga linn, kus ettevõtlikel elanikel on meelepärast ja tasuvat tööd, tagatud on väga heal tasemel esmased teenused, elukeskkond on rahulik ning keha ja vaimu virgema hoidmiseks on palju mitmekesiseid võimalusi. Kodanikud on terved ja ettevõtlikud. Uljuse ja nooruslikkuse kõrval on väärtustatud kõigi vanuserühmade vajadused. Rakveres on ruumi mõelda.

1. HARIDUS

Hetkeseis

Rakveres on esindatud kõik haridustasemed alates alusharidusest ja lõpetades kõrgharidusega, mis annab õpivõimaluse linnas ligi 5500 lapsele ja noorele. Täiskasvanutele on koolitusvõimalusi munitsipaalkoolides, riigikoolides ja erakoolides.

Alusharidust omandavad kahe- kuni seitsmeaastased lapsed Rakvere linna koolieelsetes lasteasutustes: Rakvere Rohuaia Lasteaias, Rakvere Triinu Lasteaias, Rakvere Kungla Lasteaias. Erasektorist ostetakse lasteaiateenust vastavalt vajadusele (Eralasteaialt Kaur, Tiki-Triki Stuudiolt, MTÜ-lt Kirilill).

Põhiharidust omandavad koolikohustuslikud õpilased Rakvere Põhikoolis, Rakvere Gümnaasiumis, Rakvere Realgümnaasiumis, Rakvere Täiskasvanute Gümnaasiumis. Lisaks on võimalik õppida Rakvere Vanalinna Koolis, Rakvere Eragümnaasiumis ja Rakvere Lille Koolis.

Keskharidust omandavad nii linnast kui teistest kohalikest omavalitsustest pärit õpilased Rakvere Gümnaasiumis, Rakvere Realgümnaasiumis, Rakvere Täiskasvanute Gümnaasiumis ja Rakvere Eragümnaasiumis.

Kutse- ja kõrghariduse omandamiseks on loodud võimalused Rakvere Ametikoolis, Tallinna Ülikooli Rakvere Kolledžis ja Lääne-Viru Rakenduskõrgkoolis.

Huvihariduse omandamiseks on loodud võimalused Rakvere Muusikakoolis, Rakvere Spordikoolis ning Rakvere linnas tegutsevates erahuvialakoolides: Loomingulises Seltsis Athena Maja, Esteetika- ja Tantsukoolis, muusikakoolis Rajaots, Hariduse- ja Kultuuriseltsis Kaur ja Juhan Kunderi Seltsi Rahvakoolis. Huviringid töötavad linna üldhariduskoolides, erakoolides, seltsides, ühingutes.

Rakvere linna haridusvaldkonna olulisemad tugevused on

- oma eripära ja traditsioonidega haridusasutuste piisavalt lai valik;
- hea koostöö erinevate haridusasutuste ning spordi ja huvihariduse jms pakkujate vahel;
- hea koostöö linnavalitsuse ja haridusasutuste vahel.

Rakvere linna haridusvaldkonna kitsaskohad on

- hariduslike erivajadustega õpilastele ühtse tugiteenuste võrgustiku puudumine;
- munitsipaallasteaia- ja sõimekohade vähesus, linnapoolse rahalise toetuse puudumine lapsehoiuteenuste kasutamiseks;
- rahaliste vahendite vähesus haridustehnoloogilisteks ja –metoodilisteks uuendusteks haridusasutustes;
- üliõpilaskonna vähene osalus linna sotsiaal- ja kultuurielus.

Tulevikusoovid

- Alusharidus on kõigile soovijatele kättesaadav.
- Põhi- ja gümnaasiumiharidus on valikuvõimalustega ja konkurentsivõimeline.
- Rakvere linna koolivõrk ja koolikeskkond on vastavalt õpilaskonna vajadustele optimaalseks muudetud.
- Rakvere linnas on vähemalt üks konkurentsivõimeline kõrgkool. Pakutavad erialad toovad linna noori ja rikastavad kogukonda.
- Rakvere linna elanikel on mitmekülgsed võimalused huvihariduse omandamiseks.

Aasta 2030 visioon

- Igale lapsele on vajadusel tagatud lasteaia- või sõimekoht. Lasteaiahooned on kaasaegsed ja ökonoomsed ning mugava ja tervisliku keskkonnaga. Motiveeritud ja professionaalne personal toetab laste arengut ning teeb koostööd peredega.
- Rakvere koolides omandatakse põhiharidus, mis võimaldab edasiõppimist soovitud koolis.
- Rakveres tegutseb vähemalt kaks gümnaasiumi, kus on loodud võimalused kaasaegse, kvaliteetse ja konkurentsivõimelise keskkooli omandamiseks, mis võimaldab edasi õppida soovitud koolis.
- Haridusasutuste füüsiline, vaimne ja tehnoloogiline keskkond on kaasaegne ja turvaline.
- Õpilaste arvu muutumisel kasutatakse ratsionaalselt olemasolevaid koolihooneid, tehakse koostööd linnas asuvate erinevate haridusasutuste vahel. Oluliste demograafiliste muutuste korral on linna üldplaneeringus alad, kuhu on võimalik ehitada lisahooneid.
- Linna koostöö erinevate kõrgkoolidega suurendab õppimisvõimalusi nii Eestis kui välismaal. Ajalooliselt välja kujunenud õpetajakoolituse kõrval õpetatakse Rakveres veel vähemalt üht eriala, mis eristab linna haridusvõimalusi teistest Eesti piirkondadest.
- Huvihariduse omandamise võimalused on mitmekülgsed ja tagatud kõigile soovijatele.
- Linnal on välja kujunenud koostöövormid kutseharidust ja täiskasvanute täiendusõpet pakkuvate asutustega, arvestatakse ümbruskonna tööjõuturu vajadusi.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 1.1 Gümnaasiumivõrk on korrastatud	T 1.1 Linnas tegutsevad gümnaasiumiastmes munitsipaalkoolidena Rakvere Gümnaasium, Rakvere Reaalgümnaasium ja Rakvere Täiskasvanute Gümnaasium	2013-2014	linnavalitsus, koolid
E 1.2 Erivajadustega õpilastele on loodud vajaduspõhised õpivõimalused	T 1.2 Erivajadustega laste integreerimine õpilasi toetavate meetmetega tavakoolidesse. Täiendavate õpilaskohtade ostmise erasektorist. Ühtse tugiteenuste võrgustiku väljaarendamine	2013-2014	linnavalitsus, Rakvere koolid, erasektor
E 1.3 Alusharidus on kättesaadav	T 1.3.1 Rakvere Rohuaia Lasteaia hoone renoveerimine madala energiatarbega 11-rühmaliseks lasteaiaks T 1.3.2 Viie uue lasteaiaühiku avamine Rakvere Rohuaia Lasteaias T 1.3.3 Vajadusel tasandusühiku loomine Rakvere Kungla Lasteaeda T 1.4.5 Vajadusel täiendavate lasteaia- ja sõimeteenuse ostmise erasektorist	2013-2015	linnavalitsus, MTÜ Šveitsi fond, projektid
E 1.4 Õpetajate ja	T 1.4 Üldiste tunnustuskriteeriumide	2013-	linnavalitsus,

õpilaste linnapoolne tunnustussüsteem on välja töötatud	väljatöötamine ning parimate õpetajate ja õpilaste iga-aastane tunnustamine	2014	koolid
E 1.5 Arendatud on täiskasvanu-haridust ja erialaõpet	T 1.5 Rakvere Täiskasvanute Gümnaasiumi koostöö arendamine Rakvere Ametikooli ja Lääne-Viru Rakenduskõrgkooliga	Pidev	linnavalitsus, Rakvere Täiskasvanute Gümnaasium, Rakvere Ametikool, projektid, riik, Lääne-Viru Rakendus-kõrgkool

Järgnevad eesmärgid, tegevused ja projektid

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

	Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
ALUSHARIDUS	Kvaliteetne alusharidus on kõigile soovijatele kättesaadav.			
	E 1.6 Igale alushariduse soovijale on tagatud kvaliteetne õpe	T 1.6.1 Lapsehoiuteenuste erinevate vormide toetamine	pidev	linnavalitsus, projektid, teenusepakkujad
		T 1.6.2 Eralasteaedade arengu toetamine	pidev	linnavalitsus
		T 1.6.3 Lasteaedade mänguväljakute uuendamine	pidev	linnavalitsus, projektid
	E 1.7 Korraldatud on lastevanemate nõustamine	T 1.7.1 Lastevanemate nõustamine juhtumipõhiselt	pidev	linnavalitsus, projektid
PÕHIHARIDUS	Rakvere koolides omandatakse põhiharidus, mis võimaldab edasiõppimist soovitud koolis.			
	E 1.8 Põhikoolivõrk on välja arendatud ja kaasajastatud	T 1.8.1 Rakvere Põhikooli rekonstrueerimine ja kaasaegse koolikeskkonna arendamine	2013-2017	linnavalitsus, projektid
		T 1.8.2 Rakvere Gümnaasiumi Tallinna tn 29/Võidu tn 26 õppehoonete rekonstrueerimine ja kaasaegse koolikeskkonna arendamine	2013-2017	linnavalitsus, kool, projektid

	E 1.9 Toetatakse (arendatakse) kodu ja kooli koostööd	T 1.9.1 Hariduslike erivajadustega õpilastele ja riskiperede lastele paindlike õpitingimuste loomine, sh vajadusel abiõpetajate palkamine	pidev	linnavalitsus, projektid, koolid
		T 1.9.2 Koolituste korraldamine lastevanematele		
		T 1.9.3 Õpilaste ja lastevanemate nõustamine		
		T 1.9.4 Integratsioonialaste projektide koostamine ja elluviimine		
	Rakveres töötab vähemalt kaks munitsipaalgümnaasiumi, kus on loodud võimalused kaasaegse, kvaliteetse ja konkurentsivõimelise keskhariduse omandamiseks.			
GÜMNAASIUMIHARIDUS	E 1.10 Gümnaasiumi- hariduse omandamiseks on loodud optimaalsed tingimused	T 1.10.1 Rakvere Täiskasvanute Gümnaasiumi õpikeskkonna parendamine	2013- 2017	linnavalitsus, projektid
		T 1.10.2 Gümnaasiumide füüsilise õpikeskkonna vastavusse viimine õppekava nõuetega (auditooriumid, laborid, stuudiod, IT, audio- ja videoõppe tehnilised lahendused jne) ja õppetöö korraldusega		
	E 1.11 Gümnaasiumi- haridus on konkurentsi- võimeline	T 1.11.1 Õpilaste ja õpetajate välisvahetus ja koostöö erinevate kõrgkoolidega		
		T 1.11.2 Külalisõpetajate kaasamine vastavalt vajadusele		
HARIDUSASUTUSTE ÜHISOSA	Linna haridusasutused on integreeritud õppe- ja halduskorraldusega tervik, milles õpilastel on ühelt haridustasemelt või -astmelt teisele üleminek sujuv, vajadusi ja võimeid arvestav.			
	E 1.12 Kõik haridusasutused on kaasatud vajalikesse programmidesse ja projektidesse	T 1.12.1 Üleriigilistes ja rahvusvahelistes programmides ja projektides osalemine	pidev	linnavalitsus, koolid, lasteaiad, projektid
T 1.12.2 Investeeringute süsteemi sidumine haridusasutuste võrgu arenguga, tagamaks kõigile võrdsed õppetingimused (hoonete ja füüsilise õpikeskkonna auditi läbiviimine)		pidev	linnavalitsus, koolid, lasteaiad, projektid	

E 1.13 On loodud ühtne infotehnoloogiline süsteem	T 1.13.1 Infotehnoloogia ajakohastamine ja uue tarkvara hankimine, aktiivne osalemine vastavates programmides	pidev	linnavalitsus, koolid, lasteaiad, projektid
E 1.14 Haridusasutustes töötab kvalifitseeritud personal	T 1.14.1 Kvalifitseeritud pedagoogide töötuleku soodustamine (lähtetoetus, ametikorter, lasteaiakoht)	pidev	linnavalitsus
E 1.15 Linn on avatud koostööks erinevate kõrgkoolidega	T 1.15.1 TLÜ Rakvere Kolledži arengu ja linna haridusellu integreerumise toetamine kolledži potentsiaali kasutamine linna haridus- ja sotsiaalvaldkonnas	pidev	linnavalitsus
	T 1.15.2 Tallinna Ülikooli, Eesti Maaülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooliga sõlmitud koostöölepingute täitmine	pidev	linnavalitsus, koolid
	T 1.15.3 Koostöölepingu sõlmimine Tartu Ülikooliga	2013	linnavalitsus, koolid

Valdkondadevaheline sünergia

Haridusse panustamise positiivse mõju järjestus teistele valdkondadele on järgmine:

kultuur → sotsiaal → sport → ettevõtlus → kolmas sektor

Kõigis töögruppides tõstatati kõige jõulisemalt hariduse teema. Sellesse valdkonda panustamine on linna tuleviku jaoks kõige olulisem. Tänapäeval õpitakse elukestvalt: pidevalt tuleb ennast täiendada. Tänaõpilased kujundavad praeguste täiskasvanute pensionipõlves olukorra linnas. Kõigil haridusastmetel hea hariduse tagamine on linna arengu olulisim faktor. Linna haridus- ja kultuuriasutuste vahelises koostöös võidavad mõlemad osapooled. Näiteks koolilaste varased suhted teatriga annavad lootust, et inimestes kujuneb välja teatrikülastamise harjumus. Kuna noor vaataja on tavaliselt oma hinnangutes siiram, siis saab teater vastutasuks õiglast tagasisidet selle kohta, mida tulevane publik ootab ning oskab end ka selles suunas arendada. Sotsiaalvaldkonna seotus haridusega avaldub asjaolus, et mida haritum on linnakodanik, seda suurem on tõenäosus tema iseseisvaks toimetulekuks. Praegune hästi toimiv koostöö linna koolide ja spordikeskuse vahel ajendab kodanikke pakutavaid võimalusi kasutama ja oma tervise eest rohkem hoolt kandma. Eraldi tähelepanu all tuleb pöörata sellele, et linna kutseharidusasutustes pakutav vastaks piirkonna ettevõtjate vajadustele. Kutseõpe on kallid ja kitsa eriala omandamine ning sellel alal hiljem mittetöötamine on maksuraha raiskamine. Kolmanda sektori tihe seotus haridusega on

põhjendatav huvihariduse pakkujate rohkusega selles valdkonnas. Selliste teenuste tellimine kolmandast sektorist on mõistlik ning jätkub ka tulevikus.

2. TARISTU

Hetkeseis

Taristu ehk infrastruktuuri all käsitleme selles peatükis eelkõige tehnilist taristut: teed ja tänavad, vee- ja kanalisatsioonivarustus, elektri-, gaasi-, sooja- ja sideliinid. Rakveres on selles suhtes olukord üsna hea. Linnal on hea asukoht Tallinna–Narva maantee ääres, seda läbib ka raudtee, sadamad (Tallinna, Kunda jm) on läheduses ning ka rahvusvaheline Tallinna lennujaam jääb vaid sajakonna kilomeetri kaugusele. Need on inimeste ja kaupade liikumiseks olulised kanalid. Linnasiseseks toimimiseks on aja jooksul välja ehitatud ka eluks ja ettevõtluseks vajalikud juhtmed ja torustikud. Lühidalt nende olukorrast liigiti:

Vesi ja kanalisatsioon

Rakvere linna ja selle lähiümbruse tarbeks kinnitatud põhjaveevaru 10 160 m³/ööp on piisav ning tagab elanike ning ettevõtete veevajaduse. Vee- ja kanalisatsioonitrasside ehitamisega jõutakse linnas 2013. aasta lõpuks niikaugele, et ca 99,5% linna olemasolevatest majapidamistest on võimalik koheselt liita tsentraalse süsteemiga. Sellega on omavalitsus fondide kaasrahastamisel suure töö ära teinud ning edaspidi tuleb töötada selle nimel, et linna kodanikele ja ettevõtjatele tagada optimaalse hinna ja kvaliteediga toimiv veevärgiteenus. Tegutseda tuleb selle nimel, et ka need majapidamised, mis siiani kasutavad oma veetarbeks salvkaevusid ning kanalisatsiooniks kogumiskaeve, ühendataks tsentraalsesse võrku. Edaspidi jääb kindlasti prioriteetseks trasside edasine rekonstrueerimine, samuti veepuhastusseadmete rekonstrueerimine. Edasiste arenduste puhul tuleb leida vahendeid liitumiste rajamiseks ning seda vajadusel ka naaberomavalitsuste territooriumil. Selleks tuleb välja töötada ka sobiv juriidiline vorm. Koostöös teede ja ühisveevärgiga on edaspidi vaja laiendada ka sademevee kogumise ala ning uuendada süsteeme. Ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arengusuunad ja tegevuskavad on täpsemalt kirjeldatud valdkondlikus arengukavas „Rakvere linna ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arengukava aastateks 2007-2018“, mis tuleb uuendada aastaks 2014.

Gaasivarustus

Gaasivarustuse võrk on linnas hästi arenenud ning olemasolevatele ja ka uutele klientidele on võimalik teenust pakkuda. Olulisi suuremahulisi investeringuid praegu teada ei ole. Siin määrab tarbimise võimaliku kasvu uute klientide suhtes paljuski ära konkureerivate energiapakkujate teenuste hind ja kvaliteet. Kui gaas jääb teistest energia allikatest tuntavalt odavamaks, kasvab surve ka uute liitumiste väljaehitamiseks linnas. Gaasivõrgu huvi on tänavate rekonstrueerimisel rekonstrueerida vajadusel ka omi trasse.

Side

Konkureerivaid teenusepakkujaid on piisavalt. Võrgud on hästi välja arendatud ning käib nende pidev uuendamine. Suuremahuliste andmehulkade edastamiseks on linnas olemas nüüdisaegsed kaabliühendused. Suuremad ärihooned varustatakse fiiberoptiliste kaablitega, mis tagavad levi suurema kiiruse ja kindluse. Jõudsalt areneb ka läbi õhu leviv andmeedastus, mille tulevikku on keeruline prognoosida. Tehnoloogiline areng on kiire, toimib teenusepakkujate vaheline vaba konkurents ning selles valdkonnas suuremahulisemaid linnakeskkonda moonutavaid või segavaid ehitustöid ette näha ei ole. Vanad vaskkaablid tõmmatakse kanalitest välja ja asendatakse nüüdisaegsetega. Esimeses järjekorras saavad

parema ühenduse Kroonikeskus ja Tsentrum. Lihtsam on uusi kaableid paigaldada sinna, kus on sidekanalisatsioon juba olemas ja kaevetöid ei ole tarvis teostada. Uute planeeritavate ehitusmahtude juures tagab Elion arendaja soovi korral fiiberoptilise ühenduse. Elioni huvi on tänavate rekonstrueerimisel asendada oma õhuliinid maakaablitega.

Elektrivarustus

Linn ja linna ümbruskonda jäävad tootmisalad on vajalike võimsustega tagatud. Varustuskindlus on samuti piisav. Jaotusvõrk renoveerib oma võrke Linnuriigis. Õhuliinid asendatakse maakaablitega ning seda koostöös tänavavalgustuse arendajatega. Avanev turg toob linnakodanikule ja ettevõtjale selles valdkonnas edaspidi kaasa pigem kõikumamaid hindu. Aeg, kui elektrienergia hind oli pikemalt määratletud, saab otsa. Vabaturu loogikast lähtudes peaks see pikemas perspektiivis tulema tarbijale kindlasti kasuks.

Välisvalgustus

Valgustatud tänavaid on Rakvere linnas kokku ca 81,5 km. 62,0 km on õhuliine, 24,5 km kaabelliine ja 3,0 km toiteliine. Kokku on valgustuspunkte ca 2580, millest ca 20% on elavhõbevalgustid, 70% naatriumvalgustid ja 10% pargivalgustid ja prožektorid. Välisvalgustusvõrgu kilpe on 40 tk ja linna halduses olevaid valgustusmaste 740. Ligikaudne tarbitav tänavavalgustuse võimsus on 370 kWh. Edaspidises arengus on suund võetud sellele, et järk-järgult asendatakse õhuliinid maakaablitega ja amortiseerunud suure energiatarbega elavhõbedavalgustid turule jõudvate väiksema elektritarbe ning pikema elueaga lampide vastu.

Soojavarustus

Rakvere linnas on määratud kaugküttepiirkond, kus tarbijad teenust kasutavad. Probleemiks on hetkel soojatrasside halb seisukord. Renoveerimist vajavate trasside investeringumaht on suur ning soojaettevõtte taotleb vastavaid toetusi Keskkonnainvesteeringute Keskuselt (KIK). Kaugküttevõrk on tänaseks ka digitaalselt kaardistatud ning ettevõttel on ideid, millistele piirkondadele oma teenust edaspidi pakkuda. Kuna soojatrasside rajamise ja renoveerimise ühiku hind on võrreldes mõne muu energiakandjaga kallim, on uute klientide leidmine turul eeldatavalt üsna raske. Rakveres on kavandamisel praegu rohkem soojatootmise võimsusi, kui olemasolev võrk teenindada suudab. KIKi poolt on toetatud kahe kombijaama rajamist. Rakvere Soojusest võib saada ka lihtsalt võrguettevõtte. Trasside renoveerimisel on lõppeesmärk kogu süsteemi efektiivne tööhoidmine ning temperatuuride seire trassi eri lõikudes, sh klientide soojasõlmede olukorra jälgimine.

Rakvere Soojuse ja linnakodaniku seisukohalt on soodne, et linna soojavõrku on võimalik ühendada palju erinevaid soojatootjaid (Rakvere ES Bioenergia, Adven Eesti, Rakvere Soojus). Soojaettevõtte prioriteetideks lähitulevikus on olemasoleva võrgu rekonstrueerimine ning soodsaima hinnaga tootja soojusenergia jaotamine tarbijatele. Piiritusetehase tootmisprotsessis ülejääva soojusenergia pakkumine linna soojatootjate turul tihendab konkurentsi ning soojatrasside renoveerimisel ning kadude vähendamisel trassidel ja soojasõlmedes on soodsaima hinnaga energia ostuvõimalus tarbijatele heaks lisavõimaluseks. Soojatootjana omab võrguühendust ka Adven Eesti hakkepuidul töötav katlamaja Päikese tänaval, millele planeeritakse lisaks kombijaama ehitust. Rakvere Soojuse gaasikatlamajade võimsusi jätkub ning võrguettevõtte ülesandeks jääb kehtivate seaduste raames hankida oma tarbijatele soodsaimad pakkumised. Kaugkütte varustuskindlust tuleb tõsta, kodumaise kütusega peab olema tagatud linna baaskoormus.

Võrkude renoveerimiseks tuleb otsida kaasrahastamisvõimalusi fondidest ning majanduslikke ja keskkonnaalaseid aspekte arvestades trassid ja sõlmed renoveerida.

Tarbijale on soojatootjate lai valik väga positiivne ning kaugküte võib hinnalt ja varustuskindlusest osutada täiesti konkurentsivõimeliseks kütteliigiks.

Raudtee

Raudtee olemasolu linnas on kahetine. Ühelt poolt tekitab see juurde probleeme liikluses, ohutuses ja mürafoonis, teiselt poolt avab võimalusi kaubavedudeks ja reisijate veoks. Viimastel aastatel on reisijate veo puhul rongi kasutamine kippunud bussivedudele alla jääma ja seda eelkõige väiksema paindlikkuse tõttu. Rongiliikluse areng reisijate veo osas sõltub paljuski Euroopa Liidu ja Eesti valitsuse poliitilistest otsustest ja valdkonnale laekuvatest toetustest. Rakvere linn on selleks võimalikuks arenguks valmis ning üldplaneeringuga on reserveeritud ka võimalus reisiterminali kesklinnale lähemale toomiseks, et olla reisijatele paremini kättesaadav. Mugav ja kiire rongiühendus 100 km kaugusel oleva Tallinnaga võimaldaks elamist Rakveres ja töötamist Tallinnas. Iseasi, kas selline pendelränne pikemas perspektiivis ikkagi parim lahendus on. Kokkuvõttes lisab raudtee olemasolu linnas siiski võimalusi olemasolevatele ning uutele ettevõtjatele.

Sõiduteed

Selle valdkonna arengut suunab kehtiv Rakvere linna liikluse arengukava 2008-2015. Majandusolude halvenedes ei ole ilmselt võimalik sellel perioodil nimetatud kavas planeeritud ellu viia ning mõistlik on see põhjalik dokument üle vaadata. Arengukava töögruppides jäi domineerima seisukoht, et pigem tuleb praeguses kitsamas majandusolukorras korrastada olemasolevaid ristmikke ja tänavaid. Suuremaid investeeringuid nõudvad objektid, nagu viaduktid, uued läbimurded jms tuleb teostada juhul, kui esmajärjekorra remonditöödest vahendeid üle jääb. Vee- ja kanalisatsioonivarustuse rekonstrueerimise lõppemisel on võimalus kõvakattega katta ka viimased Rakvere linna teede ja tänavate lõigud.

Ühistransport

Rakvere linnasisese bussiliikluse vajaduse katavad praegu Lääne–Viru maakonna bussiliinid. Kuna linn on väike ja liikumisvajadused ulatuvad üle omavalitsuste piiride, on ka tulevikus ilmselt mõttekas sama süsteemi jätkumine. Ühistranspordi korraldamisel on keerulisemaks komponendiks selle tasuvus ja doteerimine. Rakvere linna liikluse arengukavas 2008-2015 tehtud analüüs näitas, et valdav enamik sõidukilomeetreid on bussid alakoormatud. Viimastel aastatel on hoiakud ühiskonnas soosinud ühistranspordi arendamist, kuna seda on peetud otstarbekamaks ja keskkonnasäästlikumaks. Teatud oludes on see reisijate vähesuse korral siiski vastupidi. Tihtilugu räägitakse küll ühistranspordi arendamise vajalikkusest ja isiklike autode kasutamise negatiivsest mõjust keskkonnale ja inimeste tervisele, kuid paljud kasutavad ikka oma transporti. Tulevikus saab ilmselt määravaks siiski mugavus ja inimese ajaressursi hind, mis seab ühistranspordi konkurentsivõime Rakvere linnas ja lähiümbruses veel suurema surve alla. Samuti tehakse autotööstuses suuri pingutusi masinate ökonoomsemaks ja keskkonnasõbralikumaks muutmise nimel.

Jalg- ja jalgrattateed, kõnniteed

Ilmselt kõige rohkem vastakaid arvamusi ja poleemikat tekitanud valdkond ning pea kõigis erinevates töörühmades kõneainet pakkunud teemaks oli linna kõnniteede ja jalgrattaga liikumise võimalused ning nende olukord linnas. Ühisele meelele jõuti selles, et olemasolevad kõnniteed tuleb kindlasti korda teha. Erinevaid seisukohti tekitas aga uute jalgrattateede ehitamise vajadus ja maht. Oli arvamusi, et Rakveres on jalgrattateid vähe ja olukord väga halb ning neid tuleks rajada võimalikult palju, kuna linn on kompaktne ning jalgratastel liikumine mõjub positiivselt rahva tervisele. Teiselt poolt väljendati seisukohta, et selliste teede rajamise ja hoolduse kulud on kasutusintensiivsusega võrreldes põhjendamatult suured ning ei maksa unustada, et meie kliimas on neid teid võimalik kasutada vaid ca 9 kuud aastas. Samuti oli erinevaid seisukohti praeguste liikumisvõimaluste turvalisuse kohta. Hõredama

liiklusega tänavatel on väikelinnas rattaga liikumiseks mõistlik kasutada tänavat ning paralleelse rattatee rajamine ei ole otstarbekas. Küll aga on vajalik rajada jalg- ja jalgrattateed tihedama liiklusega autoteede kõrvale, kus oleks tagatud ka suurem potentsiaalne kasutajate hulk. Võttes arvesse ka maa-aluste kommunikatsioonide olukorda ning võimalikke kokkuleppeid rattateede ehitamiseks eramaadele, on esmajärjekorras vajalik rajada järgmised lõigud:

- Kesklinn – Lilleoru
- Kesklinn – Põhjakeskus
- Kesklinn – Sõmeru
- Kesklinn – Rägavere tee
- Karja tänav, mis ühendaks erinevad suunad

Veelgi olulisemaks tuleb siiski pidada keslinna ja selle lähiumbruse kõnniteede remontimist ja renoveerimist viisil, mis tagab ka kitsamates oludes mugavama ja turvalisema liikluse.

Lennuliiklus

Üldplaneeringus on kajastatud Rakvere lennuvälja arendamine väikelennukite, hobilennunduse, väikekaubavedu ja operatiivlendude teenindamiseks. Laiema reisilennuliikluse vajaduse katab Lennart Meri Tallinna lennujaam, millega on hea transpordiühendus.

Aasta 2030 visioon

- Linnasiseselt on välja arendatud jalg- ja jalgrattateede võrk, mis võimaldab elanikel mugavalt igapäevased toimingud sooritada jalgsi või jalgrattaga. On loodud jalgrattatühendused linna ringteega ja ümbruskonna valdade jalgrattateedega. Toimib jalgrataste laenutussüsteem.
- Rakverel on tagatud hea transpordiühendus nii reisijate kui kaubavedude osas kõigis suundades (Tallinn, Helsingi, Tartu, Peterburi, Kunda (sh sadam), Peipsi järv, Eesti põhjaranniku väikesadamad).
- Linn on täies ulatuses varustatud korralike vee- ja kanalisatsioonitrasside võrguga. Teenuse hind ja kvaliteet on tasakaalus. Tagatud on piisava ressursiga kvaliteetne, puhas vesi.
- Energiaturul valitseb vaba konkurents ning toimiv turg tagab elanikele ja ettevõtjatele võimaluse leida endale parim teenusepakkuja. Kohalikul ressursil baseeruv taastuvenergia on saavutanud energiabilansis arvestatava osakaalu.
- Internetiga on varustatud kõik soovijad. Linna põhja- ja lõunaosad on ühendatud kiirete ja ohutute ühendustega. Rajatud on viadukt, ühendamaks Kauba tänavat Arkna teega.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 2.1 Jalg- ja jalgrattateede ehitus ja remont	T 2.1 Nimetatud lõikude rajamine, mis ühendab erinevad suunad Kesklinn – Lilleoru Kesklinn – Põhjakeskus	2013 - 2015	linnavalitsus, projektid

	Kesklinn – Sõmeru Karja tänav Rägavere tee Seminari tn		
E 2.2 Sõiduteede ning ristmike remont ja rekonstrueerimine	T 2.2 Suure koormusega tänavate ja ristmike arendamine ja väljaehitamine ning kruusakattega tänavate tolmuva kattega varustamine <u>Teed ja tänavad</u> 1. Rägavere tee 2. Aia tn, Maasika tn, Tööstuse tänava kruusakatte asendamine kõvakattega 3. Pika tänava valgustuse, tänavasillutise, kõnniteede rekonstrueerimine (sh Posti, Silla, Kooli tänavad) 4. Uue tee ehitus Võidu tänava pikendusele (Paemurru tööstusala). 5. Paemurru, Kondivalu, Palermo ja Lepiku linnaosade tänavate kruusakatte asendamine kõvakattega <u>Ristmikud</u> 1. Rägavere tee – Karja 2. Vabaduse – Karja 3. C.R.Jakobsoni – Parkali – F.G.Adoffi – Kastani pst. 4. Laada – F.G.Adoffi 5. Põhja tn (ristumine Rakvere-Haljala maanteega) 6. Jaama pst ja Võidu tn 7. Tartu tn - Karja tn - Kastani tn <u>Viaduktid</u> 1. Kauba tänava ja Arkna tee viadukt	2013 - 2015	linnavalitsus, projektid
E 2.3 Võrkude ühise digitaalse andmebaasi loomine ja haldamine	T 2.3 Linnavalitsuse eestvõttel arendada võimekust digitaalsete andmebaaside kasutamiseks ning leida nende haldamiseks optimaalne lahendus. Linna võrkude andmebaasi sidumine Maa-ameti GIS-ga.	2013 - 2015	linnavalitsus, võrkude valdajad
E 2.4 Energiasäästu arendamine	T 2.4 Rakvere soojamajanduse arengu ja investeeringute kava koostamine ning soojatrasside rekonstrueerimine	2013 - 2014	Rakvere Soojus, projektid
E 2.5 Tänavavalgustuse ökonoomsemaks ja energiasäästlikumaks muutmise kasutades innovatiivseid lahendusi	T 2.5 Tänavavalgustuse õhuliinide asendamine maakaabelliinidega ja lampide järk-järguline asendamine ökonoomsemate ja töökindlamatega, valgustussüsteemi juhtimise arendamine, tänavavalgustuse inventeerimine ja digitaalse andmebaasi loomine	2013 - 2015	linnavalitsus, projektid
E 2.6 Sooja- ja	T 2.6 Soojatorustike renoveerimine:		AS Rakvere Soojus

kaugküttetorustike renoveerimine	1. Rohuaia tn 2. Tuleviku tänava soojustorustiku renoveerimine lõigus Seminari Tuleviku ristmik kuni Rägavere tee Tuleviku tänava ristmik I etapp	2013	
	3. Tuleviku tänava soojustorustiku renoveerimine lõigus Seminari Tuleviku ristmik kuni Rägavere tee Tuleviku tänava ristmik II etapp 4. Võidu tänava so Tuleviku tänava Võidu ristmik kuni Võidu E. Vilde ristmik, hargnemine Reaalgümnaasium.	2014	
	5. Karja Seminari ristmik kuni Piiri tänav, hargnemised kahele Seminari tänava majale Kaugküttetorustiku rekonstrueerimine: 1. Rohuaia tänaval 2. Koidula tänaval	2013	

Tabelis punktides 1, 2, 4 ja 5 toodud eesmärgid on omavahel tihedalt seotud. Linnatänavate ja ristmikute rekonstrueerimise hangetel tuleb võimalusel lahendada ka kõnniteede ja välisvalgustuse küsimused. Kuna teetööde rahaline maht on suur, tuleb jätkuvalt otsida kaasrahastamist erinevatest fondidest ja ning muudest allikatest. Võimaluse korral tuleb ka erasektoriga kulutusi jagada.

Lisaks linnas lahendamist vajavad eesmärgid, tegevused ja projektid

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 2.7 Linnaliikluse arendamine	T 2.7 Teede ja tänavate teehoiukava täitmine ja uuendamine	pidev	linnaavalitsus, projektid
E 2.8 Ühistranspordi arendamine	T 2.8 Maakonnaliinide nr 1, 2, 3 ,5 peatuskohtade korrastamine ja remont	pidev	linnaavalitsus, projektid
E 2.9 Linna liiklusskeemi arendamine, tänavavõrgu arendamine	T 2.9.1 Uute parklate ehitamine kesklinnas Keskväljak, Lai tn (Seltsimaja kõrvale), Parkali parkla rekonstrueerimine, Vallikraavi tänava piirkonna parklate arendamine, Vabaduse tänava alguses parklapiirkonna arendamine jne)	2015-2020	linnaavalitsus, projektid
	T 2.9.2 Seminari tänava arendus	2015-2020	linnaavalitsus, projektid
	T 2.9.3 Päikese tänava ühendamine	2015-	linnaavalitsus,

	Vabaduse tänavaga	2020	projektid
	T 2.9.4 C. R. Jakobsoni tänava läbimurde ehitus Tallinna tänavalt Kalda tänavani	2015-2020	linnaavalitsus, projektid
	T 2.9.5 Võidu tänava pikendus kuni Ehituse tänavani	2015-2020	linnaavalitsus, projektid
	T 2.9.6 Moonaküla silmusrambi ehitustööd	2015-2020	linnaavalitsus, projektid
E 2.10 Liikluse muutmine jalakäija- ja jalgratturisõbralikuks	T 2.10.1 Lilleoru tänava kergliikluse silla rajamine	2015-2020	linnaavalitsus, projektid
	T 2.10.2 Jalgrataste parkla ehitamine	2015-2020	linnaavalitsus, projektid
	T 2.10.3 Näituse tn jalakäijate kahetasandilise raudteeülekäigu projekteerimine ja perspektiivse ehituse planeerimine	2018-2025	linnaavalitsus, projektid
	T 2.10.4 Promenaadi ja Seminaritänava telje omavaheline ühendamine linnametsa ja raudtee rohekoridoriga kergliikluse rekreatsioonikoridoriks	2015-2020	linnaavalitsus, projektid
	T 2.10.5 Vallimäe ja Teatrimäe vahelise ühenduse aktiveerimine jalakäijatele	2015-2020	linnaavalitsus, projektid

Valdkondadevaheline sünergia

Taristusse panustamise positiivse mõju järjestus teistele valdkondadele: ettevõtlus ja turism → ruumiline planeerimine → keskkond → haridus

Ettevõtlus kui suurim kasusaaja siinkohal on suuresti tingitud Rakvere Tööstuspargi arendamisest tekkivast sünergiast ning on loogiline, et ettevõtja saab oma tegevust arendada eelkõige seal, kus on tagatud vajalik tööjõud ning tehnilised kommunikatsioonid. Ruumiline planeerimine on taristuga tihedalt seotud. Keskkonnaseisund on otseselt sõltuv sellest, kui hästi kommunikatsioonid toimivad. Aga üldisemalt siin väga suuri liidreid ei ole ning võidavad kõik.

3. RUUMILINE PLANEERIMINE

Hetkeseis

Hiljuti koostatud ning põhjalikele alusuuringutele tugineva linna üldplaneeringu kehtestamine oli üks määravamaid faktoreid, miks on vaja põhjalikult uuendada ka sellest lähtuvat arengukava. Kui ruumilise arengu põhimõtted on üldplaneeringuga linnakodanike vahel kokku lepitud, on tarvis teha järgmised sammud, et kavandatu ka võimalikult täpselt realiseeruks. Arengukavas ongi reaalseid võimalusi arvestades püütud seada prioriteedid nii,

et planeering realiseeruks. Üldiselt peeti töögrupis Rakvere linna puhul positiivseks, et planeerimistegevus on linnas olnud läbi aegade tugeval tasemel ning järjepidev ning sellest tulenevalt ei ole suuremaid ebaõnnestumisi linnaplaneerimises olnud. Kõige rohkem tekitab praegu küsimusi, kas Põhjakeskuse linna äärde rajamine oli õige otsus või mitte, kuid aega tagasi ei pööra ning praeguse situatsiooniga tuleb edasi elada. Linn on ümbruskonna omavalitsustega väga tihedalt seotud ning aastaid kavandatud haldusreform ühel või teisel viisil tuleks ilmselt kõigile kasuks. Aeg on näidanud, et selliste reformide tegemine on ajamahukas ning keeruline, kuid Rakvere linna poolt on valmisolek selleks olemas.

Tulevikusoovid

Kuna seoses Põhjakeskuse avamisega on kesklinnas aktiivset liikumist vähemaks jäänud, tuleb teha jõupingutusi inimeste siia tagasimeelitamiseks. Väga suurt ressursi nähti linnust ja Tarva kuhu külastavate turistide näol. Praegune probleem on, et vaid väga väike osa nimetatud objekte külastavatest turistidest jõuab kesklinna. Tuleb luua eeldused, et neil oleks rohkem huvi külastada ka keskväljakut ning nende Rakveres veedetud aeg pikeneks. Sellesuunalist arengut saab juhtida Vallimäe ja Keskväljaku vahelise ala atraktiivsemaks muutmise. Bussiga saabuval turistil peab tekkima huvi ja tahtmine tõusta Tarva ja linnuse juurde selle idaküljest, kuid alla võiks ta tulla juba kesklinna suunas, kuhu talle buss on juba vahepeal vastu tulnud. Lisaks kesklinnas paiknevale spaale, keskväljakule, spordihoonele, bussijaamale ja teistele asutustele oleks siia uue majandustõusu tekkides vaja juurde suuremat ärikeskust. Edasi tuleb arendada ka Keskväljaku vaatamisväärsuste arsenalit (nt liivakella projekt, Tark Maja vms), mida nägemata ei taha inimene Rakverest lahkuda.

Aasta 2030 visioon

- Rakvere kesklinn on atraktiivse jalakäijate tänava ja rippraudteega ühendatud linnusega. Linnas on vaatamisväärsuste kogum, mida teatakse ka Eesti piiridest väljaspool ning linnal on kuvand, mida kõik tahavad oma silmaga kohapeal näha.
- Kesklinn on välja arendatud äri- ja kultuurikeskuseks. Kesklinn on inimestest tulvil, sinne keskkond on atraktiivne ja mitmekülgne ning jalakäijasõbralik.
- Linna tööstusalad on välja arendatud, tootmises kasutatavad tehnoloogiad on kaasaegsed ja keskkonnasõbralikud. Tootmine linna ettevõtetes on innovaatiline ning töötajad motiveeritud. Ettevõtlusele on tagatud head logistilised võimalused toodangu ja tooraine vedudeks (raudtee, sh ühendus sadamatega, maanteed, väikelennukite lennuväli). Töökohtade ja elupiirkondade vahel toimivad mugavad, kiired ja ohutud transpordiühendused.
- Elamuturul on valida erinevatele maitsetele ja nõudmistele vastavaid kodusid (aedlinnast kesklinna korteriteni). Nõudlus ja pakkumine on tasakaalus ning sobivate eluruumide valik lai.
- Linna liiklusskeem on loogiline ja hästi toimiv. Lisaks väljaehitatud ja heakorrastatud kõnni- ja jalgrattateedele on ka linnatänavad ja liiklussõlmed rekonstrueeritud ning vastavad liiklejate nõudmistele ja koormustele. Linna on tekkinud ka linnajalgratate laenutussõlmed ja linna jalgrattad. Laenutuspunktid paigutatakse suuremate keskuste ja sihtpunktide juurde.
- Toimunud on liitumine naaberomavalitsustega. Avaliku teenuse pakkumisel on saavutatud olukord, kus dubleerivate tegevuste hulk on viidud miinimumi ning on saavutatud omavalitsuse struktuuri optimaalseim variant.
- Linnaplaneerimisesse on kaasatud kõik huvigrupid. Targa Maja projektist on edasi arendatud tark linnaplaneerimine, planeeringute menetlemine toimub läbi internetikeskkonna. Kohaliku kogukonna kaasamine linna planeerimisesse on orgaanilisem ning sõlmküsimused arutatakse läbi juba planeerimisetapis.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 3.1 Kesklinna elavdamine	T 3.1.1 Linnuse ja kesklinna ühenduste atraktiivsemaks muutmine (tihendamine, elavdamine) T 3.1.2 Kesklinna uute vaatamisväärsuste rajamine (nt Liivakella projekt, Tark Maja) T 3.1.3 Linnust külastavate turistide kesklinna toomine koostöös sihtasutusega Virumaa Muuseumid ja giididega T 3.1.4 Olemasolevate vaatamisväärsuste korrashoid	2013 - 2015	linnavalitsus, projektid, erasektor
E 3.2 Ettevõtluskeskkonna arendus	T 3.2 Tööstuspargi taristu väljaehitamiseks vajalike eeltööde teostamine ning kruntide realiseerimise ettevalmistamine. Lisaks ka teiste perspektiivsete arendusalade ettevalmistus investeeringuteks. Aktiivne turundustegevus kruntide realiseerimiseks	2013 - 2015	linnavalitsus, projektid
E 3.3 Liikluskorralduse parandamine	T 3.3 Rakvere linna liikluse arengukava 2008-2015 kaasajastamine ja rakendamine	2013 - 2015	linnavalitsus
E 3.4 Tark linna-planeerimine	T 3.4 Targa linna projekti väljatöötamine ja rakendamine kasutades vastavaid tegevusi ka linnaplaneerimises	2013 - 2014	linnavalitsus, projektid
E 3.5 Kvaliteetse elukeskkonna arendamine	T 3.5 Terviklike elamupiirkondade arendamine, sh linnametsa piirkonna arendamise jaoks vajalike ettevalmistavate tööde ja planeeringu tegemine	2013 - 2014	linnavalitsus fondid

Lisaks prioriteetsematele linna arengu jaoks oluliste eesmärkide, projektide ja tegevuste loetelu

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 3.6 Elamumajanduse arendamine	T 3.6.1 Elamuehituseks sobivate alade ja kruntide määratlemine ja planeerimine	pidev	linnavalitsus, projektid
Minimaliseerida elamumajandusega seotud riske	T 3.6.2 Korterühistute ja ühisuste arengu toetamine. Ühistulise elamuehituse algatuste toetamine. Ühistute ja ühisuste	pidev	linnavalitsus, Eesti Korterühistute Liit, riik

linnas (kinnisvara- arendus, elamute füüsiline ja moraalne vananemine, vähene vastutustunne)	renoveerimisprojektide toetamine. Eluaseme- alaste uuringute, koolitusprojektide läbiviimine		
	T 3.6.3 Korterite ehitamine, ostmine elukoha kaotanute eluasemevajaduste rahuldamiseks. Linna jaoks ebaotstarbekate munitsipaaleluruumide võõrandamine (avalikel enampakkumistel)	2013 - 2014	linnavalitsus, riik, projektid
	T 3.6.4 Munitsipaaleluruumide passistamine ja munitsipaalhoonetele energiaauditite tegemine (energiamärgis), remondivajaduse määramine, remontimine	pidev	linnavalitsus, projektid
	T 3.6.5 Vanalinnas asuvate hoonete säilimise toetussüsteemi elluviimine (restaureerimistoetus)	pidev	linnavalitsus, riik, projektid
	T 3.6.6 Linna arengu seisukohast vajalikele spetsialistidele eluaseme soetamise toetussüsteemi väljatöötamine ja elluviimine	2015	linnavalitsus
	T 3.6.7 Elamuomanike ja -haldajate koolitamine ning kursuste organiseerimine ja konsultatsioon, kinnisvara korrashoiu vajaduse teadvustamine	pidev	linnavalitsus, riik, projektid, kolmas sektor
	T 3.6.8 Heakorrastatud elamute, ühistute ja asutuste tunnustamine	pidev	linnavalitsus, riik
	E 3.7 Haldusasutuste arendamine	T 3.7 Rakvere Linnavalitsuse (Tallinna 5) renoveerimine	2013- 2014
E 3.8 Tõsta inimeste teadlikkust planeeringutest	T 3.8 Tutvustada linna jaoks olulisi planeeringuid ajakirjanduses ja internetikeskkonnas (sotsiaalmeedias)	pidev	linnavalitsus
E 3.9 Lihtsustada ettevõtjate ja linnakodanike jaoks planeeringute menetlusprotsessi	T 3.9 Arendada planeeringute menetluses elektroonilisi kanaleid ja andmebaase	pidev	linnavalitsus
E 3.10 Haldussüsteemi	T 3.10 Haldusterritooriumi suurendamine naaberomavalitsuste linnalise iseloomuga asulatega ühinemise kaudu	2013- 2015	linnavalitsus, naaber- omavalitsused

optimeerimine			
---------------	--	--	--

Valdkondadevaheline sünergia

Ruumilisse planeerimisse panustamise positiivse mõju järjestus teistele valdkondadele: ettevõtlus → taristu → kultuur

Tegelikult on kõik võitjad, kuna hästi planeeritud toimiv keskkond toob tulu kõigile. Ettevõtlus võidab seoses konkreetsete kommunikatsioonidega varustatud äri- ja tootmismaa kruntide arendusega. Optimaalselt ja logistiliselt hästi korraldatud linnaruum loob ettevõtjatele mitmekesiseid võimalusi oma äri alustamiseks või laiendamiseks. Taristu valdkond on planeerimise ja projekteerimisega otseselt seotud ning mida läbimõeldum on planeerimine, seda lihtsam ja odavam on hiljem rajada kommunikatsioone. Kultuuri puhul on suur seotus seletatav asjaoluga, et ruumilise planeerimise alla kuulub ka perspektiivsete kultuuriasutuste rajamine ning rekonstrueerimine.

4. KESKKOND, JÄÄTMEKÄITLUS

Hetkeseis

Rakvere linn on loodusliku keskkonna poole pealt päris heas seisus. Ka inimtekkeline keskkond, arvestades suuremate tootmisettevõtete mastaape, on planeeringuliselt hästi paigas ning suuremaid probleeme ei esine. Suurimate keskkonnaprobleemidena toodi töögrupis välja müra- ja õhusaaste ning osaliselt ka jäätmemajandus. Müratasemete lubatavad normid on Eestis vastavate aktidega normeeritud ning nende ületamise korral on häiritaval võimalik Keskkonnainspeksiioonist õigust nõuda. Keerulisem on müraga nendel juhtudel, kui tase jääb küll normi piiridesse, kuid siiski elanikke häirib. Sellistel juhtudel aitab üldjuhul kõige paremini mõistlik dialoog müra tekitaja ning selle all kannataja vahel. Tihti on läbirääkimiste käigus võimalik asju lahendada või vähemalt leevendada, näiteks ettevõtjal suurimat müra tekitavaid toiminguid teostada ajal, millal see häirib naabreid kõige vähem. Linnavalitsusel on selliste vaidluste juures tavaliselt võimalik olla vaid vahendaja ja tasakaalustaja rollis. On muidugi mõistetav kui tekitatava häiringu pärast pöördub linnakodanik abi saamiseks linnavalitsusse, kuid kodanikuühiskonna arenedes paraneb loodetavasti ka suhtlemine eriarvamusi omavate naabrite vahel. Eraldi teema on liikluse müra ning sellega kaasnevad probleemid. Linnatänavalatel mürataseme ületamise korral on üheks vastutavaks pooleks kohalik omavalitsus, riigimaanteeade puhul maanteeamet. Normtasemete ületamise korral tuleb igal konkreetsel juhul leida probleemile optimaalseim lahendus.

Õnnetusjuhtumite ning ulatuslike saasteohtude minimeerimiseks on linnal koostatud „Rakvere linna riskianalüüs“, mida vastavalt seaduse nõuetele pidevalt täiendatakse.

Jäätmemajandust reguleerib täpsemalt „Rakvere linna jäätmekava 2013-2017“. Jäätmemajanduse arendamisse ning sellega seonduvatesse valdkondadesse on viimasel paaril aastakümnel suunatud märkimisväärsel hulgal ressursse. On suletud hulgaliselt väiksemaid prügilaid ning järjest enam on jäätmeid sorteeritud ning taaskasutatud. Jäätmemajanduses toimub ka edaspidi ilmselt huvitavaid arenguid. Kui jäätmetele tekib järjest enam lisaväärtust ning taaskasutajate vaheline konkurents tiheneb, võib see tähendada ka prügiveoteenuse odavnemist. Kõikvõimalike taaskasutamiste majanduslik otstarbekuse leidmine on pidev protsess ning paljuski mõjutatud Euroopa Liidu poliitilistest otsustest. Tõenäoliselt siiski

ebaotstarbekad taaskasutusvaldkonnad, mis vajavad ebaoproportsionaalselt suurt doteerimist, pikemas perspektiivis hääbuvad.

Linnavõimu jaoks on suurimaks väljakutseks jäätmemajanduse korraldamine linnakodanikule parimatel tingimustel. Hangete tingimuste väljatöötamine ning läbiviimine tuleb viia tasemeni, kus on ühelt poolt tagatud soodsaim teenus ning teiselt poolt kogutud jäätmete võimalikult suur taaskasutus.

Aasta 2030 visioon

- Rakvere linn on ulatuslike metsa- ja rohealadega varustatud tervislik, puhas ja turvaline elukeskkond.
- Elanikele on tagatud puhas õhk ja vesi. Mürasaaste on viidud miinimumini.
- Linnas tegutsevad tootmisettevõtted kasutavad kaasaegseid, turvalisi ja keskkonnaohutuid tehnoloogiaid.
- Linnaelanike hoiakud on säästvad, jäätmemajandus toimib optimaalselt ning valdav enamik tekkivatest jäätmetest suunatakse taaskasutusse.
- Soolikaoja avamise ja väljaarendamisega on Rakverest saanud nn veeäärne linn.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 4.1 Optimaalseima jäätmeveoteenuse tagamine	T 4.1 Jäätmete äraandmise võimaluste tagamine koostöös jäätmekäitlejatega. Rakvere linn korraldab jäätmekäitlust koostöös teiste maakonna omavalitsustega Lääne- Viru Jäätme keskuse baasil	pidev	linnavalitsus, projektid, era
E 4.2 Informatsiooni töötlemise ja logistika arendamine	T 4.2 Jäätme registri töölerakendamine vastavalt kehtivale seadusandlusele	2013-2014	linnavalitsus
E 4.3 Mõistliku keskkonnateadlikkuse edendamine	T 4.3 Loodushariduse alaste tegevuste soodustamine koostöös Rakvere haridusasutuste ja noortekeskusega. Sõpruslinnadega vastavate organisatsioonide parima praktika ja uuendusmeelsemate mõtete ja kogemuste vahetamine. Energiasäästliku linna maine tugevdamine hoonete energiatõhususe suurendamise, tänavavalgustuse renoveerimisel kasutatavate uuenduslike lahenduste teostamise ning keskkonnasõbraliku linnatranspordi arengu soodustamise kaudu. Sellesuunalise koostöö arendamine eraettevõtjatega	pidev	linnavalitsus, projektid, erasektor
E 4.4 Õhu- ja võimaliku pinnasereostuse	T 4.4 Peale vee- ja kanalisatsioonitrasside väljaehitamise ja rekonstrueerimise lõppu tagada kruusakatttega tänavate katmine kõvakatttega.	2012-2015	linnavalitsus, projektid, erasektor

riskide vähendamine	Tagada võimalikult paljude majapidamiste liitumine ühisveevärgi ja kanalisatsiooniga		
E 4.5 Looduskeskkonna säilitamine	T 4.5 Rakvere tammiku kui väärtusliku loodusobjekti hoidmine ja loodushoidlik arendus	pidev	linnavalitsus, projektid
E 4.6 Looduskeskkonna majandamine	T 4.6 Linnametsa metsamajanduskava täitmine. Prioriteetne on linnametsa rekreatiivsete eesmärkide järgne majandamine. Linnametsa laiendamine, põhjametsa loomine ja kasvatamine	pidev	linnavalitsus, projektid
E 4.7 Looduskeskkonna arendamine	T 4.7 Soolikaoja avamise projekti ja uuringute jätkamine	2012-2015	linnavalitsus, projektid
E 4.8 Rekreatsioonialade korrastamine	T 4.8 Koerte jalutus- ja treeningkohtade rajamine	2013-2015	linnavalitsus, projektid

Lisaks prioriteetsematele linna arengu jaoks oluliste keskkonnaprojektide ja -tegevuste loetelu

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 4.9 Taristu arendamine	T 4.9.1 Süsinikdioksiidi (CO ₂) kvoodiraha eest soetatavate elektriautode riiklikus projektis aktiivne osalemine ja laadimisvõrgukohtade loomise soodustamine	2012-2015	linnavalitsus, riik, projektid
	T 4.9.2 Korduvkasutusega pakendijäätmete kogumise soodustamine (s.h taaskasutatavate jäätmete kogumise korraldamine)	pidev	linnavalitsus, projektid
E 4.10 Keskkonna-seisundi seire	T 4.10 Ussimäe prügila sulgemisjärgses seires osalemine	2012-2020	linnavalitsus
E 4.11 Keskkonna-teadlikkuse tõstmine	T 4.11 Elanikkonna keskkonnateadlikkuse tõstmine infolehtede, infopäevade, seminaride ja meedia abil	pidev	linnavalitsus, projektid

Valdkondadevaheline sünergia

Keskkonda panustamise positiivse mõju järjestus teistele valdkondadele:

ruumiline planeerimine → taristu → haljastus → ettevõtlus ja turism

Selles valdkonnas on kasusaajate nimekiri tegelikult pikem ning heast puhtast keskkonnast tõuseb tulu kõikidele valdkondadele. Ruumiline planeerimine ja taristu on keskkonna arendamise projektidega üldjuhul tihedalt seotud, samuti haljastus, mis täiendab puhtast ja väärtuslikku elukeskkonda linnas. Ettevõtluse ja turismi puhul on siduvaid faktoreid palju,

alates ettevõtetes töötavatele linnaelanikele tervisliku elukeskkonna pakkumisest, lõpetades linna külastavatele turistidele tervisespordi võimaluste loomisega.

5. HALJASTUS

Hetkeseis

Rohelusest linnas puudust otseselt ei ole. Ainuüksi metsade all on *ca* 15% linna haldusterritooriumist. Lisanduvad pargid ja muud väiksemad haljasalad, kokku moodustavad linna rohealad ligikaudu kolmandiku kogu pindalast. Vallimägi, kui silmapaistvam maamärk, liigendab reljeefi. Ka kesklinn ja selle ümbrus on roheline ja puisteed lisavad rohelist veelgi. Tuntumad haljasalad ja puhkekohad on Vallimägi, Tammik, Palermo mets, Õpetaja heinamaa, Kiriku park, Rahvaaed, Promenaad ning kesklinna haljasalad. Töögrupis jäi püsivalt kõlama arvamus, et kõikidel väiksematel haljasaladel võiks olla n-ö oma nägu. Iga park peaks teistest erinema ja kandma oma identiteeti. Oluline ei ole standardile vastavalt niidetud muru, põetud hekid ja lilleklumbid. Tähtis on, et linnakodanik ennast ühes või teises kohas hästi tunneks ning alade hoolduskulud oleks mõistlikud. Selle põhimõtte järgi tuleb esmajärjekorras uuendada ja hooldada olemasolevaid objekte. Projekti korras uute objektide rajamisel tuleb põhjalikult kaaluda võimekust neid ka üleval pidada.

Ka haljastuse töögrupis kerkis teravalt esile linna jalg- ja jalgrattateede halb olukord. Ideaalis võiks linna rohealad olla kergliiklusteedega ühendatud. Valdav arvamus toetas siiski teiste seda teemat puudutanud töögruppidega sarnaselt prioriteetsemate lõikude väljaheitamist (vt taristu peatükki). Et taristut käsitlevad peatükis on kergliiklusteed prioriteetsustabelisse kantud, siis siin neid enam ei korrata.

Linna haljastuse ja sellega seonduva tugistruktuuri optimaalseks arendamiseks on linna tellimisel koostatud äärmiselt põhjalikud spetsiaalsed kavad: Artes Terrae OÜ poolt koostatud „Rakvere haljastu analüüs. Kõide I. Rakvere haljastu ja rohestruktuur“ (Tartu, 2009) ja OÜ Kivisilla poolt koostatud „Rakvere linna avalike mängu- ja spordiväljakute analüüs ja arengusuunad“ (Tallinn 2009). Nendes töodes antud soovitused langevad kokku ka töörühma tänaste arvamustega. Praegune majandussituatsioon on võimalusi vähendanud.

Aasta 2030 visioon

- Linnas on tagatud mitmekülgne, aktiivseid tegevusvõimalusi ja esteetilisi väärtusi pakkuv ning kõiki sotsiaalseid grupe rahuldav rohe- ja puhkealade võrgustik.
- Linna kalmistud on heakorrastatud. Viimse puhkepaiga valikul on tagatud traditsioonilised matmisvõimalused ning välja on arendatud urnimatuste võimalused.
- Rakvere on heade ning eriilmeliste puhkealadega ühtlaselt varustatud linn. Linna haljasalade ja mänguväljakute rajamisel ollakse innovaatilised ja hooldamisel jälgitakse, et kulud ei oleks ebamõistlikult suured. Oluline on tagada puhkealade ja mänguväljakute omanäolisus.
- Linnakodanikele rajatud puhkealad ja tervisespordirajad pakuvad lisaväärtust ka erasektori poolt turismiteenuseid pakkuvatele ettevõtetele ja meelitavad linna rohkelt turiste.
- Linna kõrghaljastuse osakaal on suurenenud 2011. aastaga võrreldes.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Lähtuvalt varasemalt koostatud töödest, rahalisest võimalustest ja töögrupi arvamustest joonistus välja järgnev prioriteetide tabel:

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 5.1 Mänguväljakute arendamine	T 5.1 Peremänguväljaku rajamine (väikelastest eakateni)	2014 - 2016	linnaavalitsus, projektid, erasektor
E 5.2 Vähest ressursi nõudvate uudsete ideeprojektide läbiviimine	T 5.2 Teostada alljärgnevad projektid: 1. Üliõpilaste- ja õpilaste ajutiste installatsioonide loomise võimalus linnaruumis 2. Lammaste või muude koduloomade Vallimäel karjatamise võimalused	2014 - 2016	linnaavalitsus, erasektor, kolmas sektor, haridusasutused
E 5.3 Kalmistute teenindustaseme tõstmine	T 5.3 Pauluse ja Tõrma kalmistu vahelise ala planeerimine kalmistute laiendamise eesmärgil. Olemasolevate kalmistute andmehalduse arendamine	2013 - 2016	linnaavalitsus, projektid
E 5.4 Rohealade ja puhkevõimaluste arendamine	T 5.4 Teostada alljärgnevad projektid: 1. Rahvaia heakorrastamine 2. Kreutzwaldi tn allee rajamine	2013 - 2016	linnaavalitsus, projektid

Lisaks prioriteetsematele linna arengu jaoks oluliste haljastusvaldkonna eesmärkide ja -tegevuste loetelu

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 5.5 Olemasolevate puhkealade kasutuse intensiivistamine	T 5.5 Olemasolevate puhkealade remont ja inventari kaasajastamine. Puhkealade polüfunktsionaalsuse suurendamine. Igal sotsiaalsel grupil peab olema võimalus puhkeala kasutada üksteist võimalikult vähe häirides	pidev	linnaavalitsus, kolmas sektor, erasektor, projektid
E 5.6 Kalmistute teenindustaseme tõstmine	T 5.6 Pauluse ja Tõrma kalmistu vahelise ala väljaehitamine kalmistute laiendamise eesmärgil. Olemasolevate kalmistute esteetilise ilme parandamine ja veevarustuse tagamine	2015 - 2020	linnaavalitsus, projektid
E 5.7 Mänguväljakute arendamine	T 5.7 „Rakvere linna avalike mängu- ja spordiväljakute analüüs ja arengusuunad“ (OÜ Kivisilla, 2009) töös kavandatu elluviimine.	2013-2020	linnaavalitsus, kolmas sektor, projektid, erasektor
E 5.8 Vähest ressursi	T 5.8 Teostada alljärgnevad projektid:	2014-	linnaavalitsus, projektid,

nõudvate uudsete ideeprojektide läbiviimine	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rakvere raibe ehk harilik tõlkjas, nime ja taime kasutamise projekt 2. Ilutaimede asemel kasvatada dekoratiivsemaid köögivilju (linnaaed, koolidevaheline köögiviljade kasvatamise konkurss) ning istutada avalikesse parkidesse ka viljapuid 3. Paviljonide rajamise konkurss tudengite ja ülikoolide vahel 4. Pargimööbli disaini konkurss 5. Linnaruumi arendamiseks heade mõtete leidmiseks linnakodanike kaasamine 	2020	erasektor, haridusasutused
E 5.9 Rohealade ja puhke- võimaluste arendamine	T 5.9 Teostada alljärgnevad projektid: <ol style="list-style-type: none"> 1. Alleede rajamine. Sõmeru tee tammeallee, Rägavere teeallee 2. Roosipargi rajamine Kirikuparki 3. Ausambamäe heakorrastamine 4. Põhjametsa rajamine 	2014- 2030	linnavalitsus, kolmas sektor, projektid, erasektor
E 5.10 Võimekuse suurendamine linna üldises heakorras	T 5.10 Era- ja kolmanda sektoriga koostööprojektide läbiviimine. Koostöö korteriühistutega nende territooriumite planeerimisel	2015- 2020	linnavalitsus, kolmas sektor, projektid, erasektor

Valdkondadevaheline sünergia

Haljastusse panustamise positiivse mõju järjestus teistele valdkondadele:
ruumiline planeerimine → keskkond → ettevõtlus ja turism

Selles valdkonnas tuntavaid sünergialiidreid ei ole ning tihti nimetati küsitluses ka kõiki teisi valdkondi. Üldiselt on linna haljastuse olukord hea ning tulevikus tuleb vastavalt rahalistele võimalustele, seatud prioriteetidele ning valdkonnas teostatud põhjalikele projektidele sama suunda jätkata. Kuna looduse ringkäik on pidev, ei saa tekkida olukord, kus linna rohe- ja puhkealad on n-ö valmis - areng toimub pidevalt. Ruumilisel planeerimise ja keskkonna valdkonnad on haljastusega tihedalt seotud. Ettevõtluse ja turismiga on sünergia tuntav: hea kvaliteediga avalik ruum ning puhkamise ja tervisespordi võimalused annavad linna turismi arengule selgelt positiivse tõuke. Eraldi tuleb ühiseid huviseid silmas pidades arendada ka avaliku ruumi ja eramaa kinnistute koostoimimist ning üksteise täiendamist.

6. SPORT

Hetkeseis

Linna spordielu koordineerib Rakvere Spordikeskus. Sportimisvõimalused Rakveres on linna suurust arvestades väga head. Tänapäevane spordikeskus, toimiv spordikool, tugevad treenerid ja eestvedajad, spordiürituste rohkus ja eripalgelisus on Rakverele andnud Eesti mastaabis täiesti arvestatava sportliku linna maine. Rakveres on räägitud vajadusest rajada ka

jäähall, tennisekeskus, ujula, bowling, võitluskunstide maja, tehnikaspordi võimalused. Praeguse võimekuse juures linn selgelt kõike seda üleval pidada ei jaksaks. Kaugemas tulevikus on ühe või teise nimetatud objekti rajamine siiski täiesti võimalik ning seda erasektori eestvedamisel või koostöös erasektoriga. Lähiaja arengutes on võimalik muuta efektiivsemaks olemasolevate vahendite kasutamist ning optimeerida olemasolevate rajatiste ülalpidamiskulusid. Olulise probleemina nähti töögrupis osalist võimetust sporditegemist oskuslikult majandada. Majandamine, projektialased ja mitmesugused asjaajamiskohustused langevad tihti treenerite õlgadele, kellel puuduvad nende heaks lahendamiseks aeg ja vahel ka oskused. Treenerid tegelevad treeneritööga ning majandamiseks peab olema tugistruktuur. Selle kaudu tugevneksid spordiklubid ning neil tekiks ka järjest suuremaid finantsvõimalusi. Klubid toetuvad praegu liialt ühele eestvedajale ning on liigses sõltuvuses linna toetustest. Peab jätkama suuremate spordiürituste toomist Rakvere linna, tuleb parandada koostööd ettevõtjatega. Meistriliigas mängivate Rakvere klubide puhul on oluline püüda säilitada võistkondades Rakverest pärit või linnaga tihedalt seotud sportlaste kriitiline piir. Eesmärk on, et klubiline tippспорт peab tulemuslikuma majandamise ja turundamisega ennast pigem ise suutma majandada ja linnakassast tulev rahaga peaks rohkem noorte- ning tervisesporti toetama. Edasised suuremad investeeringud saavad tõenäoliselt teoks siis, kui areneb võimekus neid kasumlikult majandada. Põhiosas toetustele tuginevate objektide rajamiseks peab majandussituatsioon ning linnakassa täitumine praegusega võrreldes tunduvalt paranema.

Aasta 2030 visioon

- Linna sportimisvõimaluste valik on sarnaste elanike arvuga linnadega võrreldes parim Eestis. Lähtutakse tegijate huvist ning vastavalt huvile on tagatud selle spordiala harrastamise võimalused.
- Linnakodanike hulgas on tervisespordiga tegelemine äärmiselt populaarne. Linnakeskkond on arendatud liikumisharrastust ja teiste sportlikke tegevusi soodustavaks.
- Rakveres korraldatakse igal aastal Eesti meistrivõistluste tasemel spordivõistlusi ning rahvusvahelisel tasemel mõõduvõtmisi. Võistluste korraldamise üheks eesmärgiks on aidata kaasa turismi arengule. Linnas on loodud head võimalused erinevate spordilaagrite korraldamiseks. Rakvere on suurvõistluste pidamise linn. Suurürituste läbiviimiseks on tagatud tasemel spordi- ja majutusvõimalused ning muud vajalikud teenused.
- Tegutsevate klubide ja treenerite tase on kõrge ning annab hea võimaluse tublimatel jõuda maailma absoluutsesse tippu. Tagatud on spordiharrastamise võimalus kõigile soovijatele. Linnas on suur spordiharrastajate hulk ning püramiidi lai põhi suurendab ka tippu jõudvate tegijate hulka ja võimalusi.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 6.1 Hallatavate spordibaaside korrashoid	T 6.1.1 Rakvere spordikeskuse pöranda vahetamine	2023	linnavalitsus, projektid
	T 6.1.2 Kunstmurukatte vahetamine	2015	linnavalitsus,

			projektid
	T 6.1.3 Spordikeskuse tribüünihoone (maneeži) katuse rekonstrueerimine	2014	linnavalitsus, projektid
	T 6.1.4 Palermo piirkonna kergliiklusteede valgustamine	2015-2020	linnavalitsus, projektid, spordikeskus
	T 6.1.5 Spordikeskuse staadioni rajakatte renoveerimine (purutamine)	2014	linnavalitsus, projektid
	T 6.1.6 Spordikeskuse maneeži seinte soojustamine, katuse vahetamine	2013-2015	linnavalitsus, projektid, spordikeskus
E 6.2 Noortesporti propageerimine ja arendamine	T 6.2 Rakvere spordikooli töö jätkamine ja klubides noortesporti toetamine	pidev	linnavalitsus
E 6.3 Elanike spordilembuse suurendamine, tervisespordi edendamine ning spordi kandepinna suurendamine	T 6.3.1 Olemasolevate tervisespordiürituste läbiviimine ja toetamine ning uute algatuste toetamine	pidev	linnavalitsus, erasektor, kolmas sektor, spordikeskus
E 6.4 Rakverre spordiürituste toomine	T 6.4 Olemasolevate rajatiste intensiivsem kasutamine spordiürituste Rakverre toomisega lähtudes varasematest kogemustest ning kaasates linnakodanikke	pidev	linnavalitsus, erasektor, kolmas sektor
E 6.5 Spordi turundamise parandamine	T 6.5 Spordiklubide info vahetamine turunduse ja arendustegevuse valdkondades. Teavitamine ja täienduskoolitus, mis aitaks tagada spordi projektipõhiste rahastusvõimaluste laiema kasutamise.	pidev	spordikeskus, erasektor, kolmas sektor

Lisaks prioriteetsematele linna arengu jaoks oluliste spordivaldkonna eesmärkide ja -tegevuste loetelu

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
---------	---------	-----	-----------------------

E 6.6 Erinevate sportimisvõimaluste valiku laiendamine	T 6.6. Erasektori initsiatiivil rajatavate objektide ehitamises ja/või teenuse ostmises osalemine 1. Jäähall 2. Tehnikasport 3. Uisuväljaku rajamine kesklinna	pidev 2020 2020	erasektor, linnavalitsus, kolmas sektor
E 6.7 Koostöö ümbruskonna omavalitustega spordirajatiste loomisel ja arendamisel	T 6.7 Spordirajatiste kasutamise ja rajamise alase info vahendamine, osalemine arendusprojektides	pidev	linnavalitsus, erasektor, kolmas sektor
E 6.8 Sportimisvõimaluste arendus	T 6.8.1 Spordikeskuse harjutusväljaku ja tuletõrjespordi staadioni arendus	2015-2020	linnavalitsus, projektid
	T 6.8.2 Soolikaoja tervisespordiraja arendus	2015-2020	linnavalitsus, projektid
	T 6.8.3 Reketloni alade arendamine (tennis, lauatennis, squash, sulgpall). Sise- ja välivõimaluste loomine	2015-2018	linnavalitsus, erasektor, projektid
	T 6.8.4 Terviseradade (sh Palermo, Tammiku, Vallimäe, Põhjametsa) arendus. Kõrgemäe talispordikeskuse arendamine koostöös teiste omavalitsustega. Suusa- ja kergliiklussilla ehitamine (Lilleoru tänavat ületav).	2012-2018	linnavalitsus, riik, erasektor, projektid
	T 6.8.5 Spordikeskuse seiklusraja rajamine	2015-2018	linnavalitsus, erasektor, projektid
	T 6.8.6 Hallatavate spordibaaside arendamine, sh Rakvere Spordikeskuse laiendamine (võitluskunstud, jõusaal, aeroobika)	pidev	linnavalitsus, projektid
	T 6.8.7 Ekstreemspordi välipargi arendamine ja sisehalli planeerimine	2015-2018	linnavalitsus, erasektor, projektid
E 6.9 Spordikeskuse ökonoomsemaks muutmine	T 6.9.1 Spordikeskuse seinale päikesepaneelide paigaldamine	2015-2020	linnavalitus, projektid, spordikeskus

Sporti panustamise positiivse mõju järjestus teistele valdkondadele:

kultuur → sotsiaal/tervishoid → haridus → kolmas sektor

7. KULTUUR, HUVIHARIDUS, NOORSOOTÖÖ

Hetkeseis

Linn on suutnud tagada mitmekesise kultuurielu. Rakvere on Euroopa väikseim linn, kus on oma kutseline teater. Läbi aegade on siin suudetud korraldada suurejoonelisi kultuurisündmusi ning on püütud leida ja hoida joont, mis konservatiivsemates linnades ehk poleks iialgi õnnestunud. Rakvere kui „Kreisi“ linna kuvand rajatakse tulevikus sarnaselt olnule: Rakvere on julgete, ebaharilike, hullude ideede ja ürituste läbiviimiseks parim koht.

Kultuurilise tegevuse kirjeldus: linna kultuurielu koordineerib Rakvere Kultuurikeskus, noorte vaba aja sündmuste korraldamisega tegeleb sama asutuse koosseisus olev Avatud Noortekeskus; taidlusega tegelevad erinevad seltsid pakkudes tegevust erinevatele sihtrühmadele (muusika, tants, kunst, teater). Tegevustesse on haaratud erinevad vanusegrupid, samuti kultuurilised vähemused. Lisaks Rakvere Galeriile (tegutsetakse rendipinnal) on linnas hulgaliselt erinevaid näitusepindasid.

Sündmused: Igasuviseks suursündmuseks on Rakvere Linnapäevad, mis said alguse 2002. aastal, mil nende pidustustega tähistati Rakverele linnaõiguste andmise 700. aastapäeva. Rahvusvaheline teatrifestival Baltoscandal toimub paarisnumbriga lõpevatel aastatel juunis-juulis. Jõulueelne rock-festival Green Christmas on jäänud Eesti vanimaks pidevalt tegutsevaks rock-festivaliks ning muutunud rahvusvaheliseks. Iga aasta novembris korraldatakse Jaan Paku muusikapäevi, meenutamaks legendaarse muusikaõpetaja sünniaastapäeva 26. novembril. Toimuvad kammeransamblite festival ja orkestrite mängupeod. Rakvere linna aukodaniku Arvo Pärdi juubeleid tähistatakse rahvusvahelise festivaliga. Traditsiooniks on saanud koostöös kogudustega korraldatavad kirikupäevad, mis leiavad aset sügisel. Lisaks korraldavad Rakvere linnas sündmusi erinevad seltsid ja korraldajad (nt MTÜ Punklaulupidu, Tarvanpää Seltsi korraldatav meeste tantsupidu, muusikafestival Darkland Fire).

Aasta 2030 visioon

- Rakvere on oma kultuurisündmustega rahvusvahelisel pildil. Linna kultuurielus toimub igal aastal rahvusvahelise haardega omanäolisi kultuuri suursündmusi
- Rakvere linn on üks Eesti teatrielu keskustest.
- Linna arhitektuurne keskkond on omanäoline ja silmapaistev.
- Rakvere on Virumaa kujutava kunsti keskus.
- Vallimäel ja kesklinnas on välja arendatud mitmekesised ja kaasaegsed kontserdipaigad ning taidluseks sobivad ruumid.
- Taidluskultuuris on endiselt tagatud erinevate huvirühmade kaasatus ja haaratus mitmekülgse tegevusega.
- Lisaks erinevatele MTÜ-dele ja seltsidele on kultuurikorraldusse kaasatud ka suurel hulgal Rakvere noori.
- Kultuurielus osalevad aktiivselt Rakvere õpilased ja üliõpilased, Rakvere kutse- ja kõrghariduskoolid on haaratud kultuurielu korraldusse.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostaja, rahastaja
E 7.1 Kultuuri huvirühmade ruumipuuduse leevendamine	T 7.1 Kultuuri- ja huvirühmade ruumikasutuse vajaduse analüüsi koostamine. Linnas sobilike ruumide kasutatavuse analüüs (sh erasektor)	2013-2014	linnaavalitsus
E 7.2 Uute võimaluste pakkumine	T 7.2.1 Raamatukogu juurdeehituse asukoha määramine ja ehitise projekteerimine T 7.2.2 Galerii rajamise võimalikkuse analüüs ja asukohavalik	2013 - 2015	linnaavalitsus, riik, projektid , erasektor

Lisaks prioriteetsematele linna arengu jaoks oluliste eesmärkide, projektide ja tegevuste loetelu

Eesmärk	Tegevus		Aeg, teostajad, rahastajad
E 7.3 Linna kultuurilise mitmekülgsuse säilitamine ja toetamine	T 7.3.1 Kultuuri- ja spordiseltside tegevuse toetamine vastavalt “ Kultuuriürituste ja -projektide toetamise korrale” ja „Spordiürituste ja –projektide toetamise korrale” 2% tasemel Rakvere linna eelarvesse kavandatud üksikisiku tulumaksu laekumisest	pidev	linnaavalitsus
	T 7.3.2 SA Rakvere Teatrimaja toetamine	pidev	linnaavalitsus
	T 7.3.3 Rahvusvaheliste ja üle-eestiliste traditsiooniliste sündmuste toetamine	pidev	linnaavalitsus
	T 7.3.4 Rakvere Linnapäevade korraldamise toetamine	pidev	linnaavalitsus
E 7.4 Kultuuri-asutuste arendamine	T 7.4.1 Teatrimäe väljaarendus	2015-2030	linnaavalitsus, projektid
	T 7.4.2 Rakvere Seltsimaja projekteerimise ja ehitamise toetamine	2015-2020	linnaavalitsus, projektid
	T 7.4.3 SA Rakvere Teatrimaja poolt kino ehitamise toetamine	2015-2030	linnaavalitsus, riik, erasektor, projektid
	T 7.4.4 Pauluse kiriku ehitamine A. Pärdi	2015-	linnaavalitsus,

	kontserdimajaks	2025	projektid
	T 7.4.5 Lääne-Virumaa Keskraamatukogu juurdeehituse rajamine	2015-2020	linnavalitsus, projektid
	T 7.4.6 Kaasaegse galerii projekteerimine ja ehitamine	2015-2025	linnavalitsus, erasektor, projektid

Huviharidus, noorsootöö

Hetkeseis

Rakvere linnas oli (25.09.2013.a. seisuga) 4318 noort vanuses 7-26 aastat.

Rakvere linnas on kaks munitsipaalhuvikooli (Rakvere Muusikakool ja Rakvere Spordikool), lisaks ostab linn teenust viielt erahuvikoolilt (Loominguline Selts Athena Maja, Esteetika ja Tantsukool, muusikakool Rajaots, Hariduse ja Kultuuriselts Kaur, Juhan Kunderi Seltsi Rahvakool).

Avatud noorsootööd teostab Rakvere Kultuurikeskuse allüksusena Rakvere avatud noortekeskus. Avatud noortekeskus toimib vastavalt avatud noorsootöö põhimõtetele, olles avatud kõigile 7–26-aastastele noortele, seadmata tingimusi nende oskustele, võimetele, teadmistele ja rahalistele võimalustele. Noortekeskus loob noortele võimalusi huvitavateks ja arendavateks tegevuseks, pakkudes tasuta huvitegevuse võimalusi (tantsutreeningud, sportlikud tegevused, sh erinevad pallimängud, käelised tegevused). Igapäevaselt on noortel võimalik osaleda arendavates aktiivsetes tegevustes: lauamängud, lauaalgpall, lauatennis, piljard, õhuhoki, koroon, Wii, PS2. Avatud noortekeskus toetab noorte omaalgatust ning kaasab noori aktiivselt tegevuste algatamisse ja läbiviimisesse. Noortekeskus toetab noorte omavahelist suhtlemist, pakub võimalusi mitteformaalseks ja informaalseteks õppimiseks. Noortekeskus planeerib ja teostab noorteprojekte ja –programme ning osaleb koostöös noortega linnaüleste noorteürituste korraldamises.

Rakvere linnas tegutsevad erinevad noorteorganisatsioonid: JCI Rakvere, Rakvere Skaudid, Kaitseliidu Viru Malev (Noorkotkad, Kodutütred, Naiskodukaitse), Karmeli Koguduse Noored, Kolmainu Koguduse pühapäevakool, MTÜ Linnanoorde Näitetrupp, MTÜ Jabloka, MTÜ Tarvanpää Selts, MTÜ Virumaa Poistekoor, Tütarlastekoor, Noorte Meeskoor, BC Tarvas, FC Tarvas, MTÜ Virumaa Noortestuudio, RRG Videostuudio.

Noorte osalus kogudena tegutsevad õpilasesindused kõigis linna üldhariduskoolides ning üliõpilasesindused kahes Rakveres esindust omavas kõrgkoolis.

Rakvere linna noortel on võimalik osaleda otsustusprotsessides läbi Lääne-Virumaa Noortekogu ja erakondade noortekogude töö.

Erinoorsootööga tegeleb põhiliselt Rakvere Sotsiaalabikeskuse laste ja noorte päevakeskus.

Karjääriinfot ja -nõustamisteenuseid pakub linnas Lääne-Virumaa Karjäärikeskus.

Noorte tööhõivevalmiduse suurendamiseks korraldatakse linnas igal suvel linnamalevat, kus saab tööd vähemalt 90 noort.

Rakvere linn pakub noortele võimalust osaleda rahvusvahelistes noortevahetustes. Euroopa vabatahtlikku teenistust pakub Rakvere Sotsiaalabikeskuse Laste- ja Noorte Päevakeskus.

Aasta 2030 visioon

- Rakvere linnas on mitmekesised huvihariduse ja noorsootöö võimalused.
- Toimub noorte vajadustest lähtuv ja tihedal koostegevusel põhinev noorsootöö.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 7.5 Säilitada tänane huvihariduse maht ja leida lisavahendeid uute tekkimiseks (mitmekesistada valikuid)	T 7.5 Huvihariduse ja huvitegevuse olukorra kaardistamine – vajaduste väljaselgitamiseks uuringu läbiviimine	2013-2014	noorsootöö-spetsialist linnaavalitsus
E 7.6 Tagada huvikoolide stabiilne rahastamine	T 7.6 Uue rahastamissüsteemi loomine, mis lähtuks nõudlusest ja tagaks järjepidevuse	2013-2014	linnaavalitsus
E 7.7 Rakvere linnas on välja kujunenud terviklik ja toimiv noorsootöö struktuur ja infovõrgustik	T 7.7.1 Rajatakse ühtne noorsootöökeskus keslinna koordineerimaks kõiki noorsootöö ja huviharidusega seotud valdkondi (sh sotsiaalvaldkond – erinoorsootöö). Keskus kogub ja jagab valdkonnaga seotud informatsiooni ja pakub võimalusi pindade rentimiseks	2013-2018	linnaavalitsus, kolmas sektor, erasektor, projektid
	T 7.7.2 Regulaarselt korraldatakse ümarlaudu Rakvere linnas noorsootööga tegelevatele spetsialistidele	pidev	linnaavalitsus, noortekeskus
	T 7.7.3 Noorte infoportaali loomine noorteinfo sihipärasemaks edastamiseks	2013-2015	linnaavalitsus, noortekeskus, projektid
	T 7.7.4 Noortega tegelevate inimeste koolitusvajaduste kaardistamine ja koolitusplaani väljatöötamine	2013-2014	linnaavalitsus, noortekeskus, projektid
E 7.8 Noortekeskuste tegevuse järjepidev toetamine	T 7.8 Toetusfondi loomine noorsootööga tegelevate organisatsioonide toetuseks	pidev	linnaavalitsus
E 7.9 Rakvere	T 7.9 Linnamaleva korraldamine noortele	pidev	linnaavalitsus

linn aitab kaasa noorte tööhõive suurendamisele	tööhajumuse kasvatamiseks, teenimisvõimaluseks ning vaba aja sisustamiseks		
E 7.10 Kaardistada Rakvere linna noorsootöö valdkonnad	T 7.10 Noorsootöö olukorra kaardistamine – vajaduste väljaselgitamine, uuringu läbiviimine ning lähtuvalt uuringu tulemustest parendustegevuste planeerimine ja elluviimine	2013-2014	linnavalitsus, noortekeskus, projektid
E 7.11 Pakkuda Rakvere linna noortele erinevaid tegevusi rahvusvahelisel tasandil	T 7.11 Rahvusvaheliste projektide (rahvusvahelised noortevahetused, algatused, seminarid ja vabatahtlik teenistus) toetamine	pidev	linnavalitsus, noortekeskus, projektid

Lisaks huvihariduse valdkonnas lahendamist vajavad probleemid

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 7.12 Huvihariduste toetamine ja tellimine	T 7.12 Era- ja munitsipaalhuvikoolide finantseerimise ühtlustamine	2013-2014	linnavalitsus, erasektor
E 7.13 Ühtse huvihariduskeskuse rajamine	E 7.13 Huvihariduskeskuse projekteerimine ja rajamine	2015-2030	linnavalitsus, kolmas sektor, erasektor
E 7.14 Omaalgatuse toetamine	T 7.14.1 Omaalgatuse korras loodud noortetubade toetamine	pidev	linnavalitsus
	T 6.14.2 Noorte omaalgatusprojektide toetamine	pidev	linnavalitsus
E 7.15 Kogemuste omandamine ja vahetamine	T 7.15 Osalemine rahvusvaheliste, riiklike ja kohalike noorsootööprogrammide väljatöötamisel	pidev	linnavalitsus

Valdkondadevaheline sünergia

Kultuurivaldkonda, huviharidusse ja noorsootöösse panustamise positiivse mõju järjestus teistele valdkondadele:

haridus → sport → kolmas sektor → ettevõtlus ja turism

Võidavad eelkõige need valdkonnad, mis on tihedamalt kultuurivaldkonnaga seotud. Kultuuriürituste toimumine toob linna külalisi ning nende teenindamine soodustab ettevõtlust. Haridus, sport ja kolmas sektor on aga kultuuriga nii põimunud, et tahes-tahmata mõjutab ühe areng positiivselt ka teisi.

8. SOTSIAALHOOLEKANNE, TERVIS

Hetkeseis

Rakvere linna sotsiaalset süsteemi võib paljudele eeskujuks tuua. Lisaks riiklikule toimetulekutoetusele makstakse abivajajatele ühekordseid toetusi ja vähekindlustatud peredele koolitustoetusi (tasuta koolitoit, lasteaiakulude kompenseerimine, huvikooli õppemaksu tasumine ning õpilaste transpordi kompensatsioon ja õpilaskodu üüri toetus) ning toetatakse laste suvelaagris osalemist.

Esimesse klassi minevatele lastele makstakse 64 eurot kooliminekuetoetust. Rakvere linna elanikeregistrisse kantud isikutele makstakse lapse sünni puhul toetust alates 2007. aastast 260 eurot. Kõikidele 1.-9. klassi õpilastele tagab tasuta koolitoidu riik, puuduva osa katab kohalik omavalitsus. Samuti makstakse põhikooliõpilastele 50% sõidusoodustust maavanema poolt kehtestatud sooduskuupileti hinnast.

Liinibussides võimaldatakse tasuta bussisõitu linna haldusterritooriumil elavatele raske puudega inimestele, üle 70 aastastele pensionäridele, represseeritu tunnistuse omanikele ja 4- ja enamalapseliste perede lastele.

Raske ja sügava puudega täisealiste inimeste ning keskmise, raske ja sügava puudega laste hooldajatele makstakse hooldajatoetust. Kord aastas makstakse represseeritutele toetust 32 eurot.

Rakvere Sotsiaalabikeskus pakub järgmisi teenuseid: eakate päevakeskus, laste päevakeskus, psüühilise erivajadusega inimeste päevakeskus, koduhooldus, invatransport ja sotsiaalmaja. Eakate päevakeskuses töötavad mitmed huvialaringid, saab lugeda ajalehti ja ajakirju ning kasutada arvutit. Lisaks pakutakse saunateenust, pesupesemisteenust ning muid tervise- ja iluteenuseid. Laste päevakeskuses aidatakse lastel omandada igapäevaeluks vajalikke oskusi, sisustada vaba aega, nõustatakse nii lapsi kui lapsevanemaid, tehakse võrgustikutööd laste parema toimetuleku tagamiseks koolis. Psüühilise erivajadusega inimeste päevakeskuses pakutakse igapäevaelu toetamise teenust (riiklikult finantseeritud 16 kohta). Sotsiaalmajas on 30 sotsiaalkorterit ja kriisituba, kus inimestele osutatakse vältimatut abi. Samas pakutakse toetatud elamise teenust 8-le inimesele. Koduhoolduse teenust pakutakse kuni 100 eakale ja erivajadusega inimesele ning isikliku abistamise teenust 8-le lapsele. Liikumiskustega inimestele pakutakse transporditeenust invatõstukiga väikebussiga.

Linn toetab sotsiaalvaldkonnas tegutsevaid mittetulundusühinguid. Lisaks ostetakse puuetega inimeste päevakeskuse teenust Lääne-Virumaa Puuetega Inimeste Kojalt, ohvriabiteenust MTÜ-lt Toots ja kodutute varjupaiga teenust MTÜ-lt Rakvere Diakooniakeskus. Rakveres tegutsevad MTÜ-le Kirilill kuuluvad vaimupuudega laste kool ja vaimupuudega noorte päevakeskus. SA-lt Õigusteasutuste Büroo ostab linn tasuta õigusabiteenust vähekindlustatud inimestele. Rakveres on 3 erahooldekodu. Hooldekoduteenust ostab linn kokku 16 hooldekodult.

Rakvere elanikel ei ole võimalik hätta sattumise korral saada turvakoduteenust, kuna maakonnas on katkenud vastava teenuse osutamine. Jätkuv vajadus on sotsiaal- ja munitspaalkorterite järele. Vaja oleks toetatud töö teenust psüühiliste erivajadustega inimestele töökodade näol ja tööharjutuse teenust töötutele. Täiendav vajadus on erivajadustega laste lasteaiarühmade järele. Sügava ja raske puudega inimesed vajavad asendushooldaja teenust. Vaja oleks dementsete inimeste päevahoiuteenust, samuti puuetega laste päeva- ja ööhoiuteenust. Sotsiaalsetes raskustes lastega peredel ja erivajadustega inimestel on vajadus tugiisikuteenuse järele. Vaja on luua tugigrupp sügava ja raske puudega inimeste hooldajatele. Sotsiaalvaldkonna ametnikel ei ole piisavalt ressursse ennetustööga tegelemiseks. Vajadus on paindlike lapsehoiuteenuste järele, et võimaldada töö ja pereelu ühitamist, mis on lastega perede toimetuleku aluseks.

Aasta 2030 visioon

- Rakveres on märkav ja hästitoimiv kogukond. Linn hoolib oma kogukonna liikmetest.
- Elukeskkond ja erinevate valdkondade teenused on üles ehitatud, väärtustades ja toetades perede toimetulekut ja laste heaolu.
- Tõhus võrgustikutöö sotsiaalvaldkonnas ennetab raskemaid probleeme.
- Teenused ja toetused on paindlikud ja igale abi vajavale inimesele on tagatud tema isikupäraseid vajadusi arvestav tugi, mis võimaldab tal maksimaalselt iseseisvalt toime tulla.
- Linnaruum ja avalikud hooned on erivajadustega inimestele ligipääsetavad ja kõik avalikud teenused on võrdselt kättesaadavad.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 8.1 Elanike sotsiaalne turvalisus on tagatud inimeste toimetuleku toetamisega sotsiaalteenuste osutamise kaudu	T 8.1.1. Säilitada kõik olemasolevad teenused vähemalt samas mahus	pidev	linnaavalitsus, kolmas sektor
	T 8.1.2. Mitmekesistada linnas pakutavaid sotsiaalteenuseid, sealhulgas luua turvakoduteenus hätta sattunud linnaelanikele	2014	linnaavalitsus, kolmas sektor, Lääne-Viru Omavalitsuste Liit
	T 8.1.3. Innovaatiliste lahenduste arendamine sotsiaalteenuste pakkumisel	pidev	linnaavalitsus, projektid
	T 8.1.4. Laiendada koostööd kolmanda sektoriga	pidev	linnaavalitsus, kolmas sektor
	T 8.1.5. Erinevate avalike teenuste pakujate ja ametkondade koostöö parandamiseks ümarlaudade ja võrgustike kohtumiste läbiviimine	pidev	linnaavalitsus

E 8.2 Stabiilsed, paindlikud ja kliendikesksed teenused	T 8.2.1. Arendada välja senisest paindlikumad ja kliendikesksemaid teenused, eelistades ennetavaid teenuseid (võlanõustamine, õigusabiteenus, tugiisiku teenus, isikliku abistaja teenus, vanglast vabanenute rehabilitatsioon jms)	pidev	linnavalitsus, kolmas sektor, projektid, kogudused
	T 8.2.2. Klienditöö läbiviimine juhtumikorralduse põhimõttel	pidev	linnavalitsus
	T 8.2.3. Sotsiaalteenuste osutamiseks ja sotsiaalosakonna töö paremaks korraldamiseks lisaruumide kasutusele võtmine	2016	linnavalitsus, projektid
E 8.3 Optimeeritud ja tõhustunud sotsiaalvaldkonna teenuste süsteem	T 8.3 Kaardistada olemasolevate teenuste pakkumine ja tegelik vajadus teenuste järele	2015	linnavalitsus, kolmas sektor, projektid
E 8.4 Sotsiaaltoetuste maksmise süsteem on optimeeritud, tõhustatud ja õiglane.	T 8.4 Linna poolt makstavate sotsiaaltoetuste määramise aluste ühtlustamine uue korra väljatöötamise kaudu	2013-2015	linnavalitsus
E 8.5 Toimiv koostöövõrgustik lastega tegelevate erinevate spetsialistide vahel	T 8.5.1 Spetsialistide vajaduste kaardistamine, et tagada tõhus töö laste, noorte ja peredega.	2013 2014	linnavalitsus
	T 8.5.2. Toimiva koostöövormi loomine erinevate spetsialistide vahel, mis lisaks tööle konkreetsete juhtumitega tegeleb valdkonna arendustegevuse ja ennetustööga.	2013-2015	linnavalitsus
E 8.6 Süsteemne tegevus laste sotsiaalse tõrjutuse ennetamiseks	T 8.6.1. Laste päevakeskuse tegevuse (sh erinoorsootöö) jätkamine ja arendamine	pidev	linnavalitsus, projektid, kolmas sektor
	T 8.6.2. Toetuste süsteemi planeerimine, pöörates suuremat tähelepanu lastele võrdsete võimaluste loomisele osalemiseks tasulistest kooliga seotud tegevustes (õppekäigud, kultuuriüritused, ekskursioonid jms)	2013	linnavalitsus

	T 8.6.3. Võimaluste leidmine riikliku vajaduspõhise peretoetuse maksmiseks (vajalikud töötajad, tööruum, töövahendid, väljaõpe).	2013	linnaavalitsus
	T 8.6.4. Alaealiste komisjoni moodustamine õigeaegseks reageerimiseks toimunud õigusrikkumistele ja ennetavate projektide elluviimiseks	2015	linnaavalitsus
E 8.7 Töö ja pereelu ühitamiseks on loodud mitmekesised ja paindlikud lastehoiuvõimalused	T 8.7.1. Kaardistada vajadused erinevate lastehoiuteenuste järele ning potentsiaalsed teenuse pakkujad.	2015	linnaavalitsus, koostööpartnerid
	T 8.7.2. Arendada välja paindlikud lastehoiuteenused vahetustega või osalise ajaga töötavate vanemate lastele, erivajadustega lastele, alla 3-aastastele ja lapsehoid erijuhtudeks.	2014	linnaavalitsus, kolmas sektor, koostööpartnerid
	T 8.7.3. Lastehoiu teenuseid reguleeriva korra väljatöötamine	2014	linnaavalitsus
E 8.8 Eakatele väärrika vanaduspõlve tagamine	T 8.8.1. Võimaldada eakatel inimestel erinevate teenuste pakkumise abil elada võimalikult kauem harjumuspärasel keskkonnas, pakkudes kliendikeskset koduhooldusteenust	pidev	linnaavalitsus, MTÜ
	T 8.8.2. Eakate elukvaliteedi säilitamine kogukonnaelus osalemise soodustamist toetavate teenuste kaudu (eakate päevakeskus, huvitegevus, sotsiaaltransport jne)	pidev	linnaavalitsus
E 8.9 Puuetega inimestele on tagatud võrdsed võimalused osaleda kogukonna elus	T 8.9.1. Katmata vajaduste kaardistamine	pidev	linnaavalitsus, kolmas sektor
	T 8.9.2. Kaasata avaliku ruumi ja hoonete rekonstrueerimise ja ehitusprojektide koostamisse sihtgruppide esindajad	pidev	linnaavalitsus, erasektor
	T 8.9.3. Puuetega inimestele erinevaid teenuseid pakkuvate mittetulundusühingute toetamine	pidev	linnaavalitsus, kolmas sektor, erasektor, projektid
	T 8.9.4. Kodusel hooldusel olevatele raske ja sügava puudega inimestele teenuste pakkumine	2015	linnaavalitsus, kolmas sektor
	T 8.9.5. Jätkata eluruumide kohandamist puuetega inimestele tagamiseks vastavalt vajadustele nende toimetulekut oma kodus	pidev	linnaavalitsus

	(ukseavade laiendamine, käetugede paigaldamine jne)		
E 8.10 Psüühilise erivajadusega inimestele on tagatud tugi iseseisvaks toimetulekuks	T.8.10.1 Psüühilise erivajadusega inimestele igapäevaelu toetamise ja toetatud elamise teenuse pakkumise jätkamine	pidev	linnavalitsus, kolmas sektor, era, projektid
	T.8.10.2. Psüühilise erivajadusega inimestele toetatud töö teenuse pakkumine	2015	kolmas sektor, linnavalitsus
	T.8.10.3. Linna eestkostel olevatele psüühilise erivajadusega inimestele vastava ettevalmistusega lepingulise eestkostja (füüsiline isik või MTÜ) leidmine.	2013-2015	linnavalitsus
E 8.11 Töötud osalevad aktiivselt kogukonna elus.	T 8.11.1 Töötute kaasamine avalikesse ja vabatahtlikesse töödessa	pidev	linnavalitsus, kolmas sektor, era
	T 8.11.2 Tööharjutuskeskuse loomine	2015-2020	linnavalitsus, projektid, kolmas sektor
E 8.12 Häta sattunud inimestele on tagatud peavari ja toit.	T 8.12.1. Kodutute varjupaiga, supiköögi ja toidupanga teenuste pakkumine	pidev	linnavalitsus kolmas sektor, erasektor
	T 8.12.2. Vajaliku hulga sotsiaaleluruumide tagamine ja korrashoid	pidev	linnavalitsus
E 8.13 Märkav, hooliv, teadlik ja aktiivne kogukond	T 8.13.1. Kogukonna teadlikkuse tõstmine läbi mediakanalite parandamiseks inimeste adekvaatset reageerimisostkust probleemsituatsioonides	pidev	linnavalitsus, koolid, kogudused, kolmas sektor
	T 8.13.2. Sotsiaalteenuste võimalustest teavitamine	pidev	linnavalitsus
	T 8.13.3. Sotsiaalvaldkonna positiivne kajastamine meedias	pidev	linnavalitsus, kolmas sektor, koostöö-partnerid

Tervis (sh rahvatervis e avalik tervishoid)

Hetkeseis

Tervis on olulisim isiklik ja rahvuslik ressurss ning parim võimalik tervises seisund kuulub iga inimese põhiõiguste hulka. Kui kodanik on terve, on ta valmis ühiskonnast osa saama ning sinna panustama. Paljuski on inimese tervis tema enda kätes. Rakvere linnas on tervislikuks eluks head võimalused. On küllaldaselt rohelust ja sportimisvõimalused on head ja mitmekesised.

Esimese etapi üldarstiabi osutavad Rakvere linnas perearstid. Kaasaja nõuetele vastavaid tööruume linnas napib. Ambulatoorset teise etapi eriarstiabi osutavad nii AS Rakvere Haigla kui erapraksisena tegutsevad erialaarstid. Teise etapi eriarstiabi tagamiseks osaleb Rakvere linn AS-s Rakvere Haigla.

Terviseedendamise tegelevad Rakveres projektipõhiselt ka mitmed mittetulundusühingud ja haridusasutused (koolid, lasteaiad). Linnas pakutava arstiabi ulatus on linna suurust arvestades hea. Spetsiifilisema meditsiinabi vajaduste korral saadakse abi Tallinna ja Tartu haiglatest.

Aasta 2030 visioon

- Rakvere linna elanik hoolib oma tervisest ning harrastab tervislikke eluviise.
- Linnas on tagatud väga heal tasemel esmatasandi arstiabi kättesaadavus.
- Rakveres on kättesaadav kvaliteetne eriarstiabi.
- Rakvere Haiglas on Lääne-Virumaa hooldus-, taastusravi ja rehabilitatsiooni keskus.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 8.16 Terve ja tervislikke valikuid tegev inimene	T 8.16.1 Terviseedenduslike ürituste korraldamine ja teavitustöö koostöös spordivaldkonnas tegutsevate inimestega	pidev	linnaavalitsus, kolmas sektor, erasektor, projektid
	T 8.16.2 Noorte seksuaalhariduse edendamine	pidev	koolid, haigekassa, kolmas sektor,
	T 8.16.3. Tõhustada ennetustegevust sõltuvushäirete, kardiovaskulaarsete haiguste, pahaloomuliste kasvajate, traumade ja nakkushaiguste vältimiseks	pidev	koolid, haigekassa, kolmas sektor
	T 8.16.4. Terviseedenduslike projektide ja tegevuste toetamine	pidev	linnaavalitsus
	T 8.16.5 Linna keskkonna arendamine mugavamaks igapäevaseks autovabaks liikumiseks ja tervisespordi harrastamiseks	pidev	linnaavalitsus

E 8.17 Esmatasandi arstiabi töö- ja teeninduskeskkond vastab kaasaja nõuetele	T 8.17 Tänapäevase perearstikeskuse rajamine Rakverre	2015	erasektor, linnavalitsus, kolmas sektor
E 8.18 Eriarstiabi teenuste osutamine Rakvere linnas on tagatud	T 8.18 AS Rakvere Haigla võimekuse tagamine ja personalipoliitika kujundamine, vähendamaks kvalifitseeritud personali lahkumist ja suurt kaadri voolavust. Motiveerida noori arste tulema Rakverre tööle	pidev	linnavalitsus, AS Rakvere Haigla nõukogu
E 8.19 Lasteasutustes pakutav tervislik toit aitab kaasa laste tervislike toitumisharjumuste kujunemisele ja lapsed on tervemad	T 8.19.1. Lasteaedade- ja koolitoidu kvaliteedi ja tervislikkuse järelevalve linnavalitsuse poolt läbi tootlustusteenuse osutaja hangete	pidev	linnavalitsus, vastavad ametkonnad
	T 8.19.2. Tervislike toitumisharjumusi propageerivate projektide algatamine ja läbiviimine	pidev	linnavalitsus, koolid, lasteaiad, koostööpartnerid
	T 8.19.3. Koostöö lastevanematega	pidev	Linnavalitsus koolid, lastaiad

Valdkondadevaheline sünergia

Sotsiaalhoolekandesse ja tervisesse ning turvalisemasse elukeskkonda panustamise positiivse mõju järjestus teistele valdkondadele:
haridus → sport → kolmas sektor

9. KOLMAS SEKTOR, MTÜ

Hetkeseis

Inimene otsib kehtivas õigusruumis võimalusi ja vorme, mille järgi oma toimetamisi paremini korraldada. Üheks meil järjest rohkem esile tõusvaks jõuks on nn kolmas sektor. Kolmanda sektori alla kuuluvad seaduse mõistes näiteks sihtasutused, mittetulundusühingud ja seltsingud. Nende eesmärgid võivad olla väga eripalgelised ning kuna nende tähtsus ja mõju on järjest kasvanud, käsitletakse teemat arengukavas eraldiseisvana. Oluline on leida võimalusi, kuidas kodanikuühendused saaksid avalikku sektorit aidata ning määratleda, milliseid teenuseid linnavõim saab kolmandale sektorile delegeerida. Toimivaid kooslusi ei ole põhjust käsitleda: linnavõimu koostöö ja toetus neile jätkub samadel alustel senisega. Arengukavas keskendumise sellele, kuidas saab praeguste võimaluste juures enim probleeme tekitavaid küsimusi lahendada.

Sarnaselt linnakodaniku aktiivsusele ettevõtluses on ka Rakveres tegutsevad kolmanda sektori asutusi üsna arvukalt ja paljud neist vägagi elujõulised. Toimetatakse erinevatel aladel, alustades kultuurist ja spordist ning lõpetades kirikukogudustega. Kultuurivaldkonna kolmanda sektori asutuste puhul nähti probleemina pakutavate tegevusalade ühekülgust. Klassikalisi muusika- ja tantsuringe on küllaga, aga viletsamas seisus on näiteks noortele mõeldavate tehnikaringide vms olukord. Oodatud oleks linnas selliste huviteenuste pakkumine, mis ka noorte seas hetkel populaarsemad on ning vahe „hea“ klassikalise kultuuri vahel ja „halva“ popkultuuri vahel peaks kaduma. Täna tehtav popkultuur on homme klassika. Esile tuli omavahelise vähese suhtluse teema. Suuremaid ettevõtmisi oleks koos lihtsam korraldada ning tahtmist ilmselt jätkuks, kuid puudu jääb oskusest heategevusürituste nn kuuldavaks tegemisel ning inimeste kaasamisel. Aktiivsemad linnakodanikud ootavad, et ka vähemaktiivsemad erksamaks muutuksid ning ühisüritustes rohkem osaleksid. Isiklik osalemine otsustusprotsessides ja kaasaráärmisvõimalus nt sotsiaalmeedias on avanud uusi võimalusi ning on üsna tõenäoline, et head ideed ei jää märkamata ja arvesse võtmata.

Eraldi valukohaks on nõrkade korteriühistute probleemistik. Nõrk ühistu ei suuda oma vara piisavalt hooldada ning räämas majad rikuvad linna üldpilti. Suuremates korterelamute hoonete renoveerimine on tihti huvide ja arvamuste lahknevuse tõttu üsna keeruline protsess. Mis ühele elanikule tundub hädasti kapitaalremonti vajav, paistab teisele veel täiesti elatav. Tihti on ka naabrite omavahelised suhted halvad ning ühise keele leidmine raskendatud. Üheks võimaluseks on saata ühistu koosolekutele osalema linnavõimu erapooletu esindaja, kes kõiki osapooli rahuldava tulemuseni aitaks jõuda. Ühelt poolt on linnal huvi, et kodanike majad oleks heas korras, teiselt poolt peab jälgima, et planeeritavad renoveerimistööd oleks mõistlikult kavandatud. Tihti tehakse selliseid suuremahulisi remonttöid pangalaenu abil ning siin on vajalik ka finantsarvestus, kas pangalaenu intressid tulevikus on väiksemad kui näiteks võimalik kokkuhoid soojaarvetelt. Samuti on keeruline rääkida fassaadi soojustamise ja remondivajadusest inimestele, kellel on raskusi esmase toimetulekuga. Linnapoolne initsiatiiv on siin igal juhul vajalik ning võib nii mõnelegi ühistule saada liikumapanevaks tõukeks oma vara heaperemehelikumalt hoida.

Puudust tunti töögrupis kolmanda sektori esindajate poolt kontaktidest erasektoriga. Ettevõtjad võõranduvat avalikest tegemistest liialt ning nende tegemistest on vähe teada, kuid huvi oleks suurem. Siin ilmselt on põhjuseks viimaste aegade raskemad majandusolud, mille tõttu on ettevõtjad pidanud täie tähelepanuga keskenduma oma äride elushoidmisele. Heategevusega saab tegeleda siis, kui äril paremini läheb ning selleks rohkem ressursse jagub. Heategevust käsu korras ei saa teha ning selle parema koostöö algatamiseks peab kolmas sektor ise initsiatiivi üles näitama. Linn on väike ja ettevõtjadki on enamasti siitsamast pärit. Kui neil võimalusi on, küllap siis ka koostööd laiemalt tehakse.

Rakvere laiem ja kaugem eesmärk on oma linna kodanikele toetudes inimestes järjest kasvavat heaperemehelikku hoiakut arendada.

Aasta 2030 visioon

- Rakverelane on aktiivne ja teotahteline inimene, kes teab, mida ta tahab, ja oskab olla nõudlik enda ning ka kaaskodanike suhtes. Oma osaluse ja panuse abil kujundavad kodanikud just sellise elukeskkonna, nagu nad enestele vajalikuks peavad.
- Linnavalitsus on kodanikke kaasav ning linnakodanikud osalevad linna otsustusprotsessides ja jälgivad ühise maksuraha kasutamist avaliku sektori poolt.
- Linnakodanik hoolib oma linnast, tunneb ennast täieõigusliku peremehena ning käitub vastavalt.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostaja, rahastaja
E 9.1 Kodanike heaperemehelike hoiakute arendamine. Suurem kodanike kaasamine	T 9.1 Virtuaalsete sotsiaalvõrgustike kasutamine linnas oluliste teemade arutamisel. Avatud koosolekute ja ümarlaudade edasine lai kasutus Rakvere MTÜ-de tegevuste toetuste võrgupõhine andmebaas sponsorite leidmiseks. Vastava valdkonna arendamine	2013-2014	linnavalitsus, kolmas sektor, fondid
E 9.2 Kodanikuühiskonna tugevdamine, linnakeskkonna arendamine	T 9.2 Korterühistute tegevuse toetamine. Eesmärk on linna elamute renoveerimine mõistlikult viisil ning elanike rahalisi võimalusi arvestades. Linnavalitsusel tuleb koordineerida korteriühistute informeerimist võimalikest rahastusallikatest ning usaldusväärsetest nõuandjatest antud teemal. Naabusvalve ja omaniku/peremehetunde kasvatamine. Turvalisuse ja heakorra eest ei pea vastutama ainult linnavõim, vaid ka omanik	2013-2014	korteriühistud, linnavalitsus, projektid, erasektor
E 9.3 Säästva mõtlemise arendamine. Tark tarbimine. Uuskasutuse ja taaskasutuse suurendamine	T 9.3 Taaskasutusprojektide toetamine koostöös Virumaa Jäätme keskusega. Eesmärk on koguda kokku inimestelt need esemed, mille järgi neil endil vajadus puudub, kuid mis kuluvad väga ära kellelegi teisele	2013-2014	linnavalitsus, kolmas sektor, projektid, erasektor
E 9.4 Kodanikuühiskonna keskkonna alane koolitus	T 9.4 Keskkonnateadliku teadvuse arendamine vastavate koolituste abil alates lasteaedadest, lõpetades eakate klubidega	pidev	linnavalitsus, kolmas sektor, projektid, erasektor
E 9.5 Kodanike omavahelise läbikäimise suurendamine. Kolmanda sektori suurem kaasamine	T 9.5 Koguduste potentsiaali suurem kasutus esmase hingeabi andmise teenustes. Parema koostöö organiseerimine valdkonnas tegutsevate koguduste, MTÜ-de ning meditsiinasutuste vahel. Hoolekandeteenuste delegeerimine MTÜ-dele. Kultuuri-, noorsootöö- ja huviharidusteenuste toetamise jätkamine kolmandale sektorile. Võimalikult paljude teenuste ostmine kolmandast sektorist	pidev	linnavalitsus, kolmas sektor, projektid, erasektor
E 9.6 Sotsiaalteenuste arendamine	T 9.6 Vähekindlustatud leibkondade toetamine. Toiduabi projektide toetamine	pidev	linnavalitsus, kolmas sektor, projektid, erasektor

Valdkondadevaheline sünergia

Kolmandasse sektorisse panustamise positiivse mõju järjestus teistele valdkondadele:
haridus → kultuur → sport

Selline jaotumine on ootuspärane, kuna valdav enamik kolmanda sektori organisatsioonidest tegutseb nimelt nendes valdkondades. Kolmanda sektoriga koostööd tehes ning sealt kodanikele vajalikke teenuseid ostes säilib suurem valikuvõimalus ning ühe organisatsiooni hääbumisel on kiirelt võimalik leida asemele uus tegija, võimalik, et ka uuest valdkonnast. Just linnalt toetusi saavate organisatsioonide vahel tekkiv eluterve konkurents arendab ka teenuste kvaliteeti ning laiendab valikuvõimalusi.

10. ETTEVÕTLUS, TURISM

Hetkeseis

Rakveres ja selle lähiümbruses tegutsevate ettevõtete edukus on linna kuvandi üheks oluliseks mõjutajaks ja kandjaks. Eesti parima mainega brändide edetabeli tippu kuuluva Balti riikide suurima lihatoodete valmistaja Rakvere Lihakombinaadi kõrval on Rakveret kui ettevõtjasõbralikku linna reklaamimas Eesti suurim kodumaisel kapitalil põhinev toiduainete tootmise ja müügi tegelev kontsern OG Elektra, Eesti üks tuntumaid kondiitritooteid ja tortide valmistajaid Pihlaka, Rakvere Piiritustehase omandanud Estonian Spirit, MAAG Gruppi kuuluv MAAG Konservitööstus, suurepärase vee- ja saunakeskusena rahvusvahelist populaarsust koguv AQVA Hotel & Spa, maailma suurima uksi ja aknaid tootva Ameerika kontserni JELD-WEN Inc. koosseisu kuuluv JELD-WEN Eesti, Baltikumi vanim puitmajade tootja Rakvere Metsamajand, elektroonikaettevõtted Dicro Eesti, Innokas Medical, Electro-Hill Eesti ja PT Mikro, rõivatootjad Virulane ja Multi Marger, tekstiilitooteid valmistavad Liliina ja Henrietta, masina- ning metallitööstuse alal tegutsevad Rakiste Tehas, Aksi-Metall ja Astera, mööblitootjad Porsa Est, ER Frees ja Virumaa Metsatööstuse Rakvere Mööblivabrik ning paljud teised.

Rakverelastele töökohtade kindlustajana tähtis kõrge ekspordipotentsiaaliga mitmekülgne tööstussektor toetub olulisel määral kohalikule ressursibaasile, mida vääridatakse pidevalt tehnoloogilist taset tõstes ning rahvusvahelises tööjaotuses osaledes. Rakveres asuvate ettevõtete tööjõuareaal, kust 80 km/h liikumiskiirusega on võimalik poole kuni kolmveerandi tunniga tööle jõuda, on kasvanud enam kui 50 kilomeetrini ning see hõlmab ligi 100 000 elanikuga maa-ala. Tagamaks olemasolevatele ja lisanduvate ettevõtetele piisavaid valikuid tööjõu leidmiseks, on oluline maanteevõrgu kvaliteedi parandamine ja liiklusohutuse suurendamine. Samuti on vajalik Viru- ja Järvamaa avaliku transpordivõrguga kaetuse suurendamine ning ühistranspordiliinide parem koordineerimine.

Ettevõtluse edasine areng Rakveres on kavandatud uutes, kvaliteetse taristuga ning mitmekülgsete arendamisvõimalustega arvestavates piirkondades linna põhja- ja idaosas - Lennuvälja, Mõisavälja ja Paemurru tööstusaladel, mille hea logistilise asendiga kinnistute müügitöös tuleb keskenduda eelkõige kahele sihtgrupile: Skandinaavia riikides asuvad ettevõtted, mis on huvitatud sealsete tootmisüksuste kulude vähendamisest, ning kvalifitseeritud tööjõule baseeruva väike ja keskmise suurusega ettevõtetes tootmise arendamist kavandavad investorid. Toetamaks Virumaa ettevõtluse tulevikuvisioni kvalifitseeritud spetsialistide, erinevate uuringute ja koolituste ning füüsilise keskkonnaga, tegutseb Rakveres intelligentsete hoonete tehnoloogiaid uuriv ja arendav Targa Maja Kompetentsikeskus.

Kindlasti kasvab ka tulevikus Rakverest teistesse linnadesse igapäevaselt tööle sõitjate arv. Selleks pakuvad Tallinna kõrval üha enam võimalusi nii Ida-Virumaa tööstuslinnad kui Tartu. Seda eriti teadmismahukamate töökohtade osas, kuna kvalifitseeritum tööjõud (ning ka juhid), kellele Rakvere võiks loodetavasti olla selles regioonis sobivaks elupaigaks, on reeglina keskmisest liikuvamad. Rakverelaste jaoks on oluline suurendada rongide reisijateveo kiirust

(kuni 160 km/h), mugavust ja sagedust nii Tallinna kui Narva suunal ning pikendada elektriraudteed vähemalt Tapalt Rakvereni ja hiljem ka Narvani. Piirkonna majanduselu aktiveerimiseks ülioluliste riiklike prioriteetidena peaks valmis ehitama Tallinnasse kavandatud Ülemiste liiklussõlme, Tallinna–Narva–Peterburi neljarealise maantee (Via Vironia) ning Narva uue maantee silla, mis aitaks lahendada Narva piiripunkti läbilaskevõime suurendamise vajadusega seotud probleemistikku.

Eesti ja ka Lääne-Virumaa linnastumise tase on madalam kui mujal Euroopas ning kuna paljud ettevõtted ja asutused on elanikkonna vähenemise tingimustes kulusid optimeerides sulgemas oma väiksemates asulates asuvaid teeninduspunkte, jätkub siseränne maalt linna. Seda soodustab nooremaelastele tüüpiline soov elada suuremates asulates, lähemal haridus-, kultuuri ja lõbustusasutustele ning igapäevastele teenustele. Sellised muutused toovad ilmselt kaasa Lääne-Virumaa teenindus- ja kaubandussektori töökohtade suurema siirdumise Rakverre, mis omakorda soodustab mujalt Eestist saabuvate teenusekasutajate hulga suurenemist Rakveres.

Mitmekülgsete ja kvaliteetset teenindust pakkuvate teenindus- ning kaubandusettevõtete taastekkimine Rakvere keskkonnas, uute arhitektuursete atraksioonide rajamine ning olulisemate külastussihtkohtade vahelise liikumise suunamine ja hõlbustamine on vajalik turismi arendamiseks. Tänapäevase turisti saabumismotiiviks on konkreetne soov külastada mõnda üha suureneva tuntusega objekti: Tarva kuhu, ordulinnuse varemeid, Eesti Politseimuuseumi, Rakvere Teatrit, AQVA Spad, keskväljakut, Põhjakeskust. Rakvere eesmärgiks on muutuda ühe-kahe päeva külastuspaigast pikemaks kohalolekuks põhjust andvaks sihtkohaks. Selleks on vajalik välja töötada eri objektide sünergiale toetuvad turismipaketid, mis kaasaksid lisaks eelnimetatuile ka Rakvere lähiümbruses ja Lahemaal pakutavat ning lisaks uusi valikuid, näiteks Rakverele ainuomaste tootmisettevõtete külastamine koos toodangu ostmise või degusteerimisega.

Linna kuvandit toetavate kaubamärkidena tuleb edasi arendada õnnestunud sloganitel (tunnuslausetel) „Väge täis“ ja „Kreisi City – Crazy City“ baseeruvaid tegevusi, millega haakuvad hästi traditsioonidega kultuuriüritused: rahvusvaheline teatريفestival Baltoscandal, rokkmuusikafestival Green Christmas, meeste tantsupeod, punklaulupeod. Linna külastava turisti vajadusi arvestavalt tuleks kavandada ka suure külastuspotentsiaaliga Rakvere Spordikeskuse ja Rakvere Kultuurikeskuse tegevust ning investeeringuid.

Aasta 2030 visioon

- Linnas on rahvusvaheliselt tuntud suure ekspordivõimekusega ettevõtteid, mis kasutavad kaasaegseid tehnoloogiaid ning mille töötajad on motiveeritud.
- Ettevõtjatele on sotsiaalse ja tehnilise taristu teenuste pakkujate poolt tagatud hea kvaliteediga ning konkurentsivõimelise hinnaga teenused, mis motiveerivad neid siin oma tegevust arendama. Korraldatud on vajaduspõhine ümber- ja kutseõpe ning on piisavalt kvalifitseeritud tööjõudu.
- Rakverel on hästi toimivad transpordiühendused Euroopa suunal läbi Tallinna Ülemiste liiklussõlme ja Narva piiripunkti kaudu Peterburi suunal.
- Linna poolt tagatud avalikud teenused ja sportimisvõimalused pakuvad linna turismiettevõtjatele klientide juurdevõitmisel tuntuvat tuge.

- Kesklinn on elav äri- ja kultuurikeskus, millel on atraktiivne jalgsikäigu ja rippraudtee ühendus Rakvere linnusega.
- Linnas toimuvad kultuuri ja spordi suurüritused, mis toetavad kohalikku ettevõtlust. Rakvere on aastaringselt turistidele atraktiivne.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 10.1 Ettevõtluse arendamiseks vajaliku taristu väljaarendamine	T 10.1.1 Ühisveevarustuse ja –kanalisatsiooniga liitumise võimaluse tagamine kogu linna haldusterritooriumil	2013-2014	Rakvere Vesi, Keskkonna Investeeringute Keskus, linnavalitsus
	T 10.1.2 Uue Rakvere linna tänavate ning kõnniteede teehoiukava väljatöötamine ning rakendamine	2013-2015	linnavalitsus, riik
	T 10.1.3 Kauba tn–Arkna tee raudteeviadukti väljaehitamine	2014-2017	linnavalitsus, riik
E 10.2 Tööhõive suurendamine ja uute töökohtade loomine	T 10.2.1 Uue tööstusala kavandamine ning rajamine Rägavere tee, Ehituse tn ja Karja tn piirnevale alale	2013-2020	Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, linnavalitsus
	T 10.2.2 Aktiivne müügitöö tööstusaladel asuvatele kinnistutele investorite leidmiseks	2013-2015	erasektor, linnavalitsus
	T 10.2.3 Rakveresse regionaalse SA Virumaa Kompetentsikeskuse Tark Maja rajamine	2013-2015	linnavalitsus
	T 10.2.4 Rakvere Ametikooli väljaarendamine Virumaa kutse- ja täiendusõppe-keskuseks	2013-2015	Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, linnavalitsus, erasektor riik
	T 10.2.5 Rakvere Haigla hooldus- ja taastusravi kompleksi rajamine	2013-2015	Rakvere Haigla, riik, Lääne-Virumaa omavalitsused
E 10.3 Linna külastavate turistide arvu suurendamine	T 10.3.1 Olemasolevate turismimagnetite – Tarva kuhu, Rakvere linnus, AQVA Spa, Rakvere Teater , Rakvere Spordikeskus, Põhjakeskus jne sünergeetilist potentsiaali paremini kaasavate turismipakettide välja töötamine	2013-2015	linnavalitsus, erainvestorid, kolmas sektor, projektid

	T 10.3.2 Rakvere ja selle ümbruse infomaterjalide arendus	pidev	linnaavalitsus, erasektor, kolmas sektor, projektid
	T 10.3.3 Turismimessidel (eelkõige Soomes ja Peterburis) osalemine ja sellega seotud tegevuste koordineerimine kõigi huvitatud osapoolte maksimaalseks kaasamiseks	2013-2015	linnaavalitsus, erasektor, kolmas sektor, projektid
	T 10.3.4 Internetivõrgustikes informatsiooni levitamise arendusprojektid	2013-2015	linnaavalitsus, erasektor
	T 10.3.5 Turismiinfokeskuste võrgustiku väljaarendamine Lääne-Viru maakonnas	2013-2015	linnaavalitsus, Lääne-Virumaa omavalitsused, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus
E 10.4 Turistide Rakveres viibimise aja pikendamiseks vaatamisväärsuste arendamine	T 10.4.1 Vallimäe kompleksi ja Pika tänava arendamine ning sidumine kesklinnaga	2013-2017	Ettevõtluse Arendamise sihtasutus, linnavalitsus, erasektor
	T 10.4.2 Linnuse ja Tarva juurde saabuvate turistide kesklinna meelitamine läbi visuaalselt ühendatud objektide jada	2013-2017	Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, linnavalitsus
	T 10.4.3 Linnuse värava ja Parkali trepi vahele silla rajamine	2014-2017	Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, linnavalitsus
	T 10.4.4 Kesklinna atraktiivsuse suurendamine linnaplaneerimise ja ehitustegevuse abil	2013-2017	linnaavalitsus
	T 10.4.5 Keskväljakule täiendavate vaatamisväärsuste rajamine, mida nägemata ei taheta Rakverest mööduda (nt liivakell, valgusatraksioonid, purskkaevu renoveerimine (atraktiivsuse suurendamine), Tark Maja jne)	2013-2017	Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, linnavalitsus, erasektor
	T 10.4.6 Uute turismiattraksioonide arendamine, nt Rakvere linnuse teemapark, maretaarium, liivakell, uued teemamuuseumid, Vallimäe suvine vaba aja keskus, rippraudtee linnusest kesklinna jne	2013-2017	Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, linnavalitsus, erasektor

E 10.5 Positiivse maine hoidmine ja reklaam	T 10.5.1 Julge ja nüüdisaegse linna kuvandi (<i>crazy city</i>) jätkuv arendus	2013- 2017	linnavalitsus
	T 10.5.2 Koostöö arendamine kultuuri- ja spordivaldkonnas tegutsejatega	2013- 2017	linnavalitsus
	T 10.5.3 Linna tunnuslause ja sümboolika jätkuv levitamine	pidev	linnavalitsus, projektid

Lisaks välissuhtluse ja turismi ning ettevõtluse arendamise alaste tegevuste loetelu

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 10.6 Välis- suhtluse arendamine	T 10.6.1 Koostöösuhete arendamine sõpruslinnadega	pidev	linnavalitsus, projektid, erasektor
	T 10.6.2 Koolide välissuhtlemise toetamine, sh õpilas- ja isetegevusrühmade vahetused	pidev	linnavalitsus, projektid, erasektor
	T 10.6.3 Rakveres tegutsevate erinevate rahvuste kultuuriseltside tegevuse toetamine	pidev	linnavalitsus, projektid, erasektor
	T 10.6.4 Rahvusvaheliste ja üle-eestiliste koolituste ja konverentside korraldamine. Linna reklaamimine konverentsiturismi sihtkohana. Konverentside, koolituste ja ürituste korraldamise võimaluste kaardistamine	pidev	linnavalitsus, projektid, erasektor
	T 10.6.5 Kontaktide loomine ja informatsiooni kogumine koostööprojektide võimaluste kohta koostöös saatkondadega	pidev	linnavalitsus, projektid, erasektor
E 10.7 Turismi arendamine	T 10.7.1 Linnuse ja Tarva kujuga seotud projektide jätkamine	pidev	Linna valitsus, SA Virumaa Muuseumid, projektid, erasektor
	T 10.7.2 Vallimäe kompleksi väljaarendamine turismialase tervikpaketi loomine Vallimäe piirkonnas olemasolevate ja rajatavate taristuobjektide abil	pidev	linna valitsus, SA Virumaa Muuseumid, projektid, erasektor
	T 10.7.3 Kontserttegevuse korraldamine ja arendamine Vallimäel, Keskväljakul ning teistes kontserdipaikades	pidev	linna valitsus, SA Virumaa Muuseumid, projektid, erasektor
	T 10.7.4 Linna logo ja tunnuslause levitamine	pidev	linna valitsus, SA Virumaa

			Muuseumid, erasektor
	T 10.7.5 Rakvere linna uue mainekontseptsiooniga trükiste, kaartide, audio-visuaalse materjali ning turistide teenindavate infostendide ja -viitade valmistamine	pidev	linnavalitsus, SA Virumaa Muuseumid, erasektor
	T 10.7.6 Turismiviitade ja –info paigutamine turistide kogunemispakadesse: keskväljakule, promenaadile, bussijaama, linnusesse	pidev	linnavalitsus, SA Virumaa Muuseumid, erasektor
	T 10.7.7 Viitadele inglisekeelse informatsiooni lisamine. Näiteks linna sissesõitudel on eestikeelne sõna „kesklinn“ halvasti mõistetav	pidev	linnavalitsus, SA Virumaa Muuseumid, erasektor
	T 10.7.8 Terviklike turismitoodete väljaarendamine koostöös SA Virumaa Muuseumid ja Lääne-Viru Maavalitsusega	pidev	linnavalitsus, SA Virumaa Muuseumid, erasektor
	T 10.7.9 Rakvere lisamine rahvusvahelistesse turismimarsruutidesse	pidev	linnavalitsus, SA Virumaa Muuseumid, erasektor
	T 10.7.10 Jätkata Rakvere linnavalitsuses loodud turismikomisjoni tööd turismi arengusuundade määratlemiseks ja selleks vajalike teabematerjalide ettevalmistamist	pidev	linnavalitsus, SA Virumaa Muuseumid, erasektor
E 10.8 Ettevõtluse arendamine	10.8.1 Ettevõtlusstrateegia väljatöötamine (sh piirkonna maine ja tuntuse kujundamine)	pidev	linnavalitsus, projektid, erasektor
	10.8.2 Ühtse ettevõtluspoliitika kujundamiseks vajalike koostöösidemete algatamine ja väljaarendamine (Lääne-Viru Arenduskeskus, EAS, Tööhõiveamet, kohalikud ettevõtjate organisatsioonid, Kaubandus-Tööstuskoda jne)	pidev	Linnavalitsus, koostööpartnerid, projektid, erasektor
	10.8.3 Sõpruslinnadega ettevõtete, organisatsioonide ja asutuste omavahelise koostöö suurendamine ettevõtlusvaldkonnas, ühisprojektide väljatöötamine	pidev	linnavalitsus, koostööpartnerid, projektid, erasektor
	10.8.4 Valdkonna arengule suunatud projektide ettevalmistamine ja elluviimine (nii kohalikul, regionaalsel, riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil)	pidev	Linnavalitsus, koostööpartnerid, projektid, erasektor

	10.8.5 Regionaalsete suurürituste, koolituste ja konverentside korraldamine	pidev	linnavalitsus, koostööpartnerid, projektid, erasektor
	10.8.6 Valdkonnasisene ettevõtjate EL struktuurvahendite alane teavitamine	pidev	linnavalitsus, koostööpartnerid, projektid, erasektor

Valdkondadevaheline sünergia

Ettevõtlusse, turismi ja välissuhtluse panustamise positiivse mõju järjestus teistele valdkondadele:

rahandus → taristu → ruumiline planeerimine

Kui tööd ja turiste on, laekub ka raha ning seda on võimalik siis taristu arendamiseks ning paremasse planeerimisse investeerida. Turismi arengu puhul on hästi planeeritud ja atraktiivne linnaruum turistide ligiõmbamiseks määrava tähtsusega. Linna poolt tagatud tervisespordirajad toetavad hästi siniseid turismiettevõtjaid. Mida rohkem arutati töögruppides linnuse ja kesklinna vahelise rippraudtee võimalikku kasu linna turismile ja mainele laiemalt, seda rohkem jõuti veendumusele, et see on linnale äärmiselt vajalik atraktsioon ning selle rajamisega tuleb koheselt alustada.

11. RAHANDUS

Hetkeseis

Rakvere linna sissetulekute laekumine on viimastel aastatel seoses üldise majanduslangusega vähenenud nagu enamikel teistelgi omavalitsustel. Linn saab oma kohustuste täitmiseks küll hakkama, kuid praeguses seisus investeringuid sisuliselt teha ei saa. Eesti majandus on alates 2011. aastast kasvanud oodatust kiiremini. Majanduskasv saavutas tänu ühisrahale ja mõistlikule makromajanduspoliitikale 2012. aastal taas hea tempo.

Rahanduse töögrupis peeti linna finantsseisundit olukorda arvestades üldiselt heaks. Linna sissetulekud on stabiilsed peamiselt tänu linna ja ümbruskonna tugevatele ettevõtetele ning neis töötavate inimeste tulumaksu stabiilsele laekumisele. Ka tasandusfondi eraldised ning maamaks on laekunud hästi. Rakvere õnn on see, et eraettevõtlust on suhteliselt palju ning ei olda ka sõltuv ainult ühest valdavast tööandjast.

Eraldi arutati ka küsimust inimeste elukoha registreerimisest ja valikutest, millisele omavalitsusele oma maksud anda. Rakvere on selles mõttes üsna heas seisus, võimalik et lähivaldadele mõningaid inimesi kaotatakse, kuid teisalt võidetakse neid ka juurde. Sarnaselt analoogsete Eesti linnadega väheneb ka Rakvere elanike arv tasapisi. Maksumaksjate arvust vähenemise tõttu kahanevat tulu on kompenseerinud sissetulekute jõuline kasv (v.a 2 viimast aastat). Linna võimalus oma rahalise seisu parandamiseks on soodustada progressiivset ettevõtlust, mis omakorda tuleneb kvaliteetsest haridusest. Inimesed valivad oma elukoha üldiselt järgmiste parameetrite järgi:

- sobiv töö (sh elukaaslasele töö leidmise võimalused),
- haridusasutuste tase (lasteaiast kõrgkoolini),
- elukoha hind ja kättesaadavus,
- vaba aja veetmise võimalused,
- turvalisus.

Kindlasti on sellises pingereas kohta erinevatel inimestel ka teistsuguseid arvamusi, eriti kui töökoha puhul on erinevates kohtades sarnaseid valikuid, kuid reaalselt tehakse valikud sellest järjekorrast lähtuvalt. Rakvere linnas on elanike juurdemeelitamiseks või vähemasti elanikkonna vähenemise minimeerimiseks kõikide valdkondadega üsna hästi. Arendamist nõuab lähiajal alusharidusvõimaluste laiendamine (lasteaiakohad) ning haridustee ülemise otsa võimaluste suurendamine. Gümnaasiumiastme hariduse pakkumine annab Rakverele ilmselt paratamatult maakonna väiksemate gümnaasiumide hääbumise korral suurepärase võimaluse pakkuda sealsetele õpilastele õppimisvõimalust Rakvere koolides. Kvaliteetse hariduse pakkumine on linnale heaks tuluallikaks nii otseses kui kaudses mõttes. Maakonnakeskusena tuleb Rakverel näha vaeva ka riigiasutuste linnas hoidmise ja juurdemeelitamisega.

TULUD

Majanduslikult ebastabiilsetel aegadel on pikkade ning keskpikkade prognooside koostamine keeruline, mistõttu tuleb prognoosides pidevalt korrekture teha.

2012. aasta tulumaksu laekumine suurenes võrreldes 2011 aastaga 6,6%. Füüsilise isiku tulumaksu osas planeeritakse tõusu 2013. a 5,9%. Maamaksu ning riigilõivude puhul ei ole olulist suurenemist ette näha. Varadelt saadavat tulu (peale vee erikasutuse) lähiaastate eelarvetesse ei planeerita. Vara müügist saadav tulu tuleks võimalusel siduda konkreetsete projektidega, mis realiseeritakse vastavalt vara müügile. Samas olukorras, kus tulud arvestatavalt langevad, ei saa ka välistada jooksvate kulude katmist. Haridusasutuste majandustegevusest laekuva tulu osas kavandatakse langust, kuna väheneb teistest omavalitsusüksustest pärit õpilaste arv ning ei saa välistada partnerite maksevõimetust õpilaskohtade eest tasumisel.

Kui varasemalt on riigieraldised olnud võrdlemisi stabiilsed tuluallikad, siis viimased aastad on teinud selles osas prognoosimise väga keeruliseks. Tasandusfond on arvestatud 2013. aasta tasemel.

Vähenedes võib erandiks olla toimetulekutoetus, kuna majanduslikult keerulistel aegadel on allpool toimetulekupiiri elavate inimeste hulk suurem.

Järgnevatel aastatel ei saa välistada laenukohustuste võtmist, kuna eurotoetuste abil oleks võimalik teostada arvestatavas mahus investeeringuid, mille kaasrahastamine linna eelarve jooksvatest tuludest on lähiaastatel vähetõenäoline.

Võimalike lisamaksude kehtestamine

Lisaks linnas kehtivatele maksudele olid töögrupis arutlusel veel Rakvere linnas võimalike kõne alla tulevate maksude kehtestamine. Alljärgnev tabel annab ülevaate kõne alla tulevate võimalike maksude headest ja halbadest külgedest.

Maksuliik	Plussid	Miinused
Müügitaks	Mingis mahus võib esialgu tulu linnakassase suurened	Kogutav vaid Rakvere linna ametlikes piirides tegutsevatelt ettevõtjatelt. On ebasoodne eesmärgi suhtes elavdada kesklinna. Kaupmehed võivad veel enam liikuda kesklinnast välja naabervaldadesse, nt Põhjakeskusesse. Võib avaldada halba mõju linna kuvandile
Tasulise parkimisala kehtestamine	Kesklinna piirkonnas on võimalik vähendada autode liigset pikaajalist parkimist	Linn on väike ja parkimise korraldamise kulud ei kata tõenäoliselt võimalikke tulusid. Pigem tuleb loota iseregulatsioonile, kus kesklinna teeninduses töötavad inimesed ei hõiva

		päevaseks ajaks oma klientidele mõeldud parkimisruumi
Reklaamimaks	Maksu kehtestamine annab lisaks maksutulule rohkem võimalusi ka linnaruumi kujundamisel	Korraldamine ja maksude kogumine nõuab täiendavat kulu

KULUD

Suuremad investeeringud toimusid perioodil 2011-2013 vastavalt rahuldatud europrojektide taotlustele.

Põhitegevuse kulude osas tõsteti 2013. aastal linnaasutuste tegevuskulusid. Tegevuskulude tõusu tingis alampalga muutus. Kulude üldist kasvu on kõigi eelarvekasutajate lõikes mõjutanud kulutuste suurenemine energiale, tulenevalt kaugkütte ja elektri hinnatõusust.

Erinevate linna eelarvest eraldatavate toetuste puhul ei ole võimalik välistada teatavat langust. Erandiks võivad siinkohal olla sotsiaaltoetused, tulenevalt abivajajate hulga tõusust.

Sihtotstarbelised ning riiklikest otsustest tulenevad kulud kaetakse vastavalt riigi eraldistele. Eelarvet enim mõjutavaks on neist vahendid üldhariduskoolide pedagoogide palgakulude katteks.

Aasta 2030 visioon

- Linna tulubaas lubab pakkuda kodanikele heatasemelisi avalikke teenuseid, mille kvaliteet on piirkonna riikide linnade seas esirinnas.
- Maksuraha kasutamisel ja ümberjagamisel käitatakse vastutustundlikult ning tehtavad kulutused on selged ja läbipaistvad.

Tähtsaimad eesmärgid ja tegevused tulevikusoovide saavutamiseks, mis nõuavad kohest rakendamist

Eesmärkide prioriteetsus, saavutamiseks vajalikud tegevused, teostaja, finantsallikad ja aeg

Eesmärk	Tegevus	Aeg	Teostajad, rahastajad
E 11.1 Finantsjuhtimise parandamine	T 11.1 Linna finantsplaneerimise parandamine. Ruumi rahaliste vahendite efektiivsemal kasutamisel siiski veel jätkub, olgugi et ka praegune seis on üsna hea. Praegune finantsjuhtimine ei ole planeerimise, vaid pigem raamatupidamise keskne	pidev	linnavalitsus
E 11.2 Linna projektide efektiivsuse seire	T 11.2 Erinevate projektide suurem koordineerimine, nende sünergiavõimaluste otsimine ja efektiivsuse seire vältimaks projektide juhuslikkust ja ühekordset küsitavat efekti. Ettevalmistustööd Euroopa Liidu Struktuurifondide vahendite taotlemiseks ja taotluste ettevalmistamine	pidev	linnavalitsus
E 11.3 Linna finantsvõimekuse tagamine	T 11.3 Prioriteetseks pidada investeeringute tegemise võimekust omavahenditest. Majandusolude ning investeerimisvõimaluste paranedes hoida linna rahalist seisu olukorras,	pidev	linnavalitsus

	kus oleks võimalik tagada ka laenamise võimekus mõistlikus ulatuses ning jääda lubatud laenukoormuse piiridesse		
--	---	--	--

Valdkondadevaheline sünergia

Rahandusse panustamise positiivse mõju järjestus teistele valdkondadele:

haridus → kultuur → sport

Selline pingerida kajastab kulutuste poolt: kui linnakassas raha on, saab seda nendele valdkondadele ka eraldada. Tulude poole pealt vaadates oleks esikohal muidugi tugev ettevõtlus, kui elanikel on tasuvat tööd, tuleb sealt oma osa ka linnakassasse.

Täpsemalt on prognoositud linna rahandusnäitajaid Rakvere linna eelarvestrateegias, mida koostatakse nelja järgneva eelarveaasta kohta. Strateegia koostamisel on aluseks võetud Rakvere linna arengukava.

Aastaid reguleeris kohalike omavalitsuste eelarvekorraldust valla- ja linnaeelarve seadus ning kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse 5. peatükk. 2012. aasta eelarvet koostades pidid kohaliku omavalitsuse üksused võtma aluseks kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse.

Uue seaduse põhilisemad uuendused puudutavad keskpika eelarvestamise põhimõtete juurutamist ning finantsjuhtimise läbipaistvuse suurendamist ja moderniseerimist.

Eelarvestrateegia on finantsplaan ja eelarveprognoos eelseisvate aastate rahaliste võimaluste kohta, mis on aluseks järgnevate aastate eelarvete koostamisel.

KOKKUVÕTE

Rakvere linna areng on jätkusuutlik. Iga valdkonna töögrupis leiti, et kui võrrelda ennast analoogsete linnadega, on meil asjad ikka tublisti üle keskmise head. Rakvere on käinud head rada ning ei ole põhjust praegust suunda muuta. Linn tahab edaspidigi silma paista julgete ja uuenduslike tegemistega. Teiselt poolt ollakse oma rahaliste võimaluste suhtes konservatiivsed ning linnakassast väljakäidud eraldised peavad olema tehtud vastutustundlikult. Investeeringute suuna poolt valitsegu mõistlik tasakaal asfaldi ja betooni ning inimkapitali panustamise vahel. Ühest küljest on mõistetav kodanike seisukoht, et enne toredate uute hoonete ja skulptuuride ehk n-ö „kellad – viled“ ehitamist tuleb teed ja tänavad korda teha, kuid teisest küljest - ainult korras tänavaid ja kõnniteid turist vaevalt vaatama tuleb. Panustada tuleb ka atraktiivsesse ehitusse, mis inimesed ja raha liikuma paneb ning ka teederemondiks rohkem ressursse toob.

Eesmärgiks seatud eri valdkondade või projektide suurima ühisosana tuleb nimetada järgmisi olulisimaid prioriteete:

- Haridus. See valdkond moodustab linnakassa väljamaksetest üle poole ning selle kvaliteedi tagamine ja korrashoid on linna arengut silmas pidades kõige olulisem.
- Linna jalg- ja jalgrattateede remont ja ehitamine. Linna kompaktsust arvestades praegu tugevat arendamist nõudev valdkond. Nõuab suuri investeeringuid ning lähimas tulevikus tuleb aktiivselt otsida fondidest väliseid rahastusvõimalusi.
- Ettevõtlusele soodsate tingimuste tagamine Rakvere Tööstuspargi kruntide ettevalmistamise ja pakkumisega.
- Kesklinna atraktiivsuse suurendamine ning turistide juurdemeelitamine. Linnuse ja Tarva parem sidumine kesklinnaga. Rippraudtee rajamine linnusest kesklinna.

Arengukava on aluseks linna eelarve koostamisel vastavalt siin toodud prioriteetidele. Kuna saajaprotsendilist oskust tulevikku prognoosida meile antud ei ole, tuleb selleski kavas teha olude muutudes vastavaid parandusi. Kõiki varasemast arengukavast pärit ideid ning töögruppides tekkinud uusi mõtteid on püütud siin kajastada. Kõik soovid võivad ju lõpuks realiseeruda. Siin on nad seatud sellisesse järjekorda, mida meie praegused parimad teadmised ja rahalised võimalused lubavad.